

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESECNO PRILOGO „KMECKO DELO“

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno 32 din, polletno 16 din,
četrtletno 9 din; inozemstvo 64 din.
Poštno-čkovni račun številka 10.603
Reklamacije niso poštnine proste.

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 21-13

Cene inseratom: Cela stran
din 2000,—, pol strani din 1000,—,
četrt strani din 500,—, 1/8 strani
din 250,—, 1/16 strani din 125,—
Mali oglasi vsaka beseda din 1,—

Nemški napad na Anglijo v teku

Največji in najbolj srditi zračni napadi

Dolgo časa napovedana in od Anglije pričakovana odločilna nemška ofenziva iz zraka in na morju traja že več nego deset dni z vso srditostjo. Dnevno poleti na stotine nemških bombnikov, strmoglavcev in lovskih letal proti angleškemu otoku, kjer bombardirajo pristanišča, letališča, važnejša križišča cest in železnic ter industrijska središča. Ob Rokavskem prelivu se postavlja nemškemu

nemška vlada vse nevtralne države in jih je opozorila, da veljajo odslej vsi dohodi do Anglije kot vojno področje. Pomorska vojna divija okoli Anglije od omenjenega dne v polnem obsegu. Vse vode na tem področju so posejane z minami. Nemška letala bodo napadla vsako ladjo. Zaradi tega grozi vsaki nevtralni ladji, ki bo priplula na to področje, nevarnost uničenja. Nemška vlada odklanja v bodoče odgovornost brez izjeme za vsako škodo, ki bi

Nemški brzočolni so srebrnosivi, kar je pri uporabi v megli in v jutranjem svitu zelo velikega pomena. Vozijo z brzino 100 km na uro. Njih pogonska sila ni bencin, ampak nek skrivnostni plin. Dolgi so 16 in 24 m. Posadka šteje do 20 mož. Njih orožje sta dve cevi za spuščanje trpedov, več strojnih pušk in dva protiletalska topa. Na kratke razdalje lahko prepeljejo en vod pehote. Dajo se pa ti čolni tudi izborno uporabiti kot lovci na podmornice.

Posebno opremljeni padalci

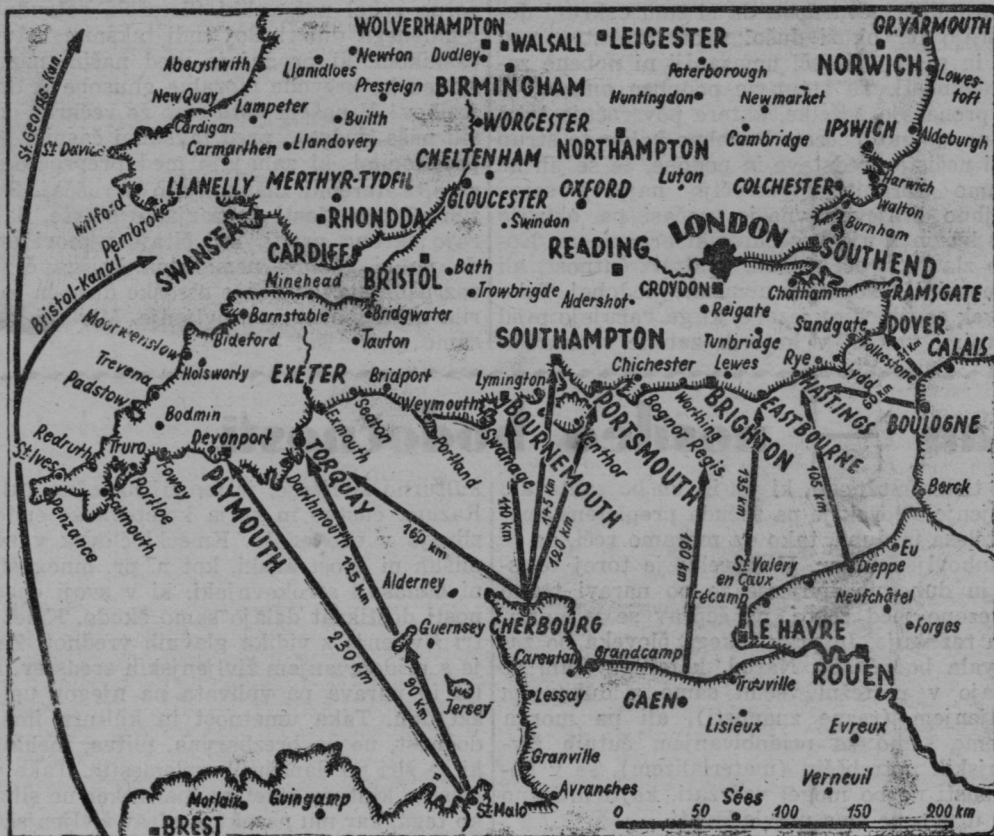
Za glavni napad na Anglijo so pripravili Nemci padalce s posebno opremo. Nemško vodstvo se je potrudilo, da je pri tej novi vrsti padalcev kolikor mogoče omejilo nevarnost, katera grozi padalcu od krogel ob času padanja iz letala na zemljo. Nemci so iznašli zameglitev za vsakega padalca. Nemški padalec ima pri sebi v žepu kroglice, katere odmeta za primer, da bi bil obstreljevan. Te kroglice se pretvorijo v zraku v dim. Ker pa padajo velike krogle hitreje kot manjše, je padalec hitro obdan od valja megle in se lahko bliža zemlji nevidno za strelce.

Najnovejši nemški padalci so opremljeni z blestečimi napravami na strelnem orožju, ki omogočajo merjenje pri ponočnih bojih.

Nemci imajo tudi pripravljene infanterijske topove, katere bodo spuščali s pomočjo padal iz zraka kot močnejše orožje za padalce.

Končno je treba še omeniti, da je nemški padalec izvežban za pristanek na strehi, s katere se lahko spusti po vrvi na ulico. Ima s seboj škarje za rezanje žičnih ovir in vlomilsko orodje, ki mu omogoča dostop v razna skladišča.

V kolikor se bodo opisana nemška napadna sredstva obnesla v praksi, bo dokazal glavni in odločilni napad na angleški otok, ki po napovedujočih predznakih ni več daleč.

napadnemu letalstvu v bran angleško. Po poročilih od obeh strani so se bile v minulem tednu ob tako zvanem Kanalu (Rokavski preliv) najbolj srdite in tako obsežne zračne bitke, kakor jih zgodovina ne beleži. Ob nekaterih dnevih so bile izgube na letalih večje, kakor pred to ofenzivo cele mesece. Vsi dosežani letalski napadi na Anglijo po so le priprava na glavni napad po morju, kojega začetek pa je še skrivnost nemškega vrhovnega poveljstva.

Na objavljenem zemljevidu je označena smer nemških zračnih napadov na Anglijo in razdalja v kilometrih od nemških napadalnih oporišč do posameznih ciljev na angleškem otoku, katere si je izbralo nemško letalstvo za napade.

Popolna nemška zapora Anglije

Pripravljalnim letalskim napadom je sledila 17. avgusta od Nemčije napram angleškemu otočju razglašena popolna zapora ali blokada. O popolni blokadi Anglije je obvestila

jo utegnile utrpeti katere koli ladje ali katere koli osebe na tem področju.

Dvojna nemška priprava za glavni napad

Kratko označena popolna nemška pomorska zapora je za letalskimi napadi eno glavnih vojnih sredstev, s katerimi hoče Nemčija Angleže toliko oslabiti, da bi ji uspel končni in odločilni napad od vseh strani po morju.

Za odločilni udarec na Anglijo pripravljajo Nemci dvoje: izredno hitre čolne in posebno opremljene padalce.

Nemški brzočolni

Nemški brzočolni kot prevozno in napadno vojno sredstvo vsebujejo tri prednosti: 1. so mnogo cenejši kakor vsaka bojna ladja in tudi njihovo vzdrževanje ni tako drago; 2. se da njih izguba hitro nadomestiti; 3. v množinah so zelo nevarni napadalci, ker so majhni, izredno hitri in nudijo obrambnemu topništvu in letalom le prav neznamen cilj, katerega je zelo težko pogoditi.

Kaj pa Angleži?

Angleži opazujejo vse te nemške predpriprave zelo skrbno in jih bodo skušali z različnimi načini preprečiti.

Eno takih sredstev je stalno bombardiranje središč, kjer Nemci vse te predpriprave snujejo in jih hočejo v kali zadušiti. Po angleških in nemških poročilih sledi, da angleški letalci poleg obrambe lastne zemlje stalno bombardirajo letališča, pristanišča, železniška križišča in razne tovarne, ki delajo za Nemce, in to v zasedenih ozemljih Francije, Holandije, Belgije, zelo pa napadajo tudi industrijske kraje v Nemčiji sami. V koliko so ti angleški letalski napadi uspešni, se ne da sedaj ugotoviti, pač pa se bo to videlo pozneje na učinku nemškega glavnega napada.

Sedanja poročila iz obeh taborov so tako nasprotujoča, da si je težko ustvariti pravilno sodbo. Dejstvo pa je, da se tako eden kot drugi silno trudi, da bi bil uspeh zanj ugodnejši.

Slaba knjiga — največji sovražnik

Kdor goji gada na lastnih prsih, se ne sme pritožiti, če ga piči ter mu zastrupi telo. Kdor zauživa mišnico, bo kmalu podlegel njenemu strupu. Prav tako se godi tistemu, ki čita in sprejema v sebe duhovni strup iz slabih knjig. Naravni zakon obvezuje človeka, da pazi na zdravje svojega telesa. To zdravje mora gojiti in s primernimi sredstvi utrjevati in okrepiti. Skrbno se mora izogibati vsemu, kar bi moglo zmanjšati zdravje, ga ogrožati ter spravljati v nevarnost. Isti naravni zakon obvezuje človeka, da tudi skrbi za zdravje svoje duše ter da jo ohrani vedno svežo in krepko. V to svrhu je potrebno, da se vestno izogiblje slabe družbe in slabe knjige. Slaba družba in pisci slabih knjig so pomožni organi hudobnega duha. Ni to naša sodba, marveč je tako sodil naš veliki škof Anton Martin Slomšek, ki je pred več kot sto leti v svoji znameniti knjigi »Življenje srečen pot«, namenjeni mladeničem, naslovil na slovensko mladino tole svarilo: »Kakor ima hudoben duh svoje pomagalice, ki mu pomagajo zapelejevati ljudi, česar sam izvesti ne more, tako ima tudi svoje pisarje, ki za njega pišejo in duhovno hrano prodajajo, ki je z duhovnim strupom pomešana.« Papež Pij XII. je v svojem govoru v tem mesecu označil slabo knjigo celo za bolj nevarno kot slabo družbo, ker se slabe družbe človek sramuje, slabo knjigo pa čita skrivaj.

V tem svojem govoru o slabi knjigi je papež opozoril na to, da se je že sv. apostol Pavel boril zoper slabe knjige, posebno zoper takšne, ki so gojile praznoverje, vražarstvo ali pa dražile nižje nagone človeka. Uspeh njegovih besed, ki jih je v tej zadevi govoril v maloazijskem mestu Trjezu, je bil velik: ljudje so prinesli na trg svoje knjige v vrednosti 50.000 srebernikov ter so jih vpričo vseh zažgali. Cerkev bi ne bila Cerkev, če bi ne sku-

šala obvarovati svojih članov pred strupom za zdravo življenje duše. Ne more biti svobode, da bi smel človek brati vse, kakor tudi ni svobode, da bi mogel uživati vse, kar mu pride pod roko. Nikakor ni prepovedano krščanskemu možu in ženi brati povesti, v katerih so popisana plemenita človeška čustva medsebojne ljubezni, kakor jo hoče Bog v soglasju s prirodnimi in npravnimi zakonom. Sv. pismo samo nam opisuje take nežne stvari, ki so navdihnjene od resničnega in človekove npravnosti odgovornosti prežetega srčnega nagnjenja. Imamo tudi velike romanopisce, ki nam opisujejo ljubezen v njenih najsrčnejših, pa tudi najplemenitejših in npravnostno visokih pojavih.

Toda okoli lepih cvetov človeškega umetniškega stvarjenja se na polju književnosti bohoti brez števila strupenih proizvodov, ki uspavajo človeško čednost s svojim omamljajočim nečistim dihom. Mladenič in mladenka, ki pravita, da nista več otroka in da poznata življenje, pa iz tega sklepata, da smeta poznati tudi vse, kar je slabo, spačeno in grdo, sta na krivem potu. Ni namreč res, da bi življenje dobro, pravilno in izčrpno poznal samo tisti, ki se je podal v njegove nižine, kjer je najbližja nevarnost, da si sam oskruni domišljijo ter okuži dušo. Proti npravnemu zlu in zastrupljajoči umazaniji ni nobene zavarovanosti. Ta strup je podoben onemu, ki ga prenašajo žuželke, katere povzročajo tako zvano spalno bolezen. Podobno kakor ta strup tudi nečiste predstave in podobe, če se jih ne znamo ubraniti, povzročijo najprej samo majhno krajevno vnetje, počasi pa okužijo vso kri in z njo ves človeški organizem. Koliko zla povzroči roman, ki draži čutnost, ali nemoralni časopis in umazane podobe! Tako človek sam podira jezove, ki ga varujejo pred blatnimi valovi, v katerih zatone sramežlji-

vost, ki je ena največjih odlik človeške duše in duha.

Resnobne besede sv. očeta veljajo za slovensko književnost prav tako, kakor za književnost drugih narodov. V naši književnosti se je namreč zadnja leta tako razbohotila nemoralna umazanija, da je s tem ustvarjena največja nevarnost za moralo našega naroda, predvsem njegove mladine. Kakor neka žival najbolj uživa, če leže v blatno mlakužo, tako se tudi gotovi pisci »umetniško« najboljši izživljajo, ko oblikujejo v svojih povestih nastopajoče osebe iz blata moralne in spolne razbrzdanosti. Ob takem čtivu vzraste mladina lahkomišelna, trmasta, tjavdan živeča, brez čuta za resnost in pravi namen življenja, brez smisla za samopremagovanje in žrtvovanje, samo po alkoholnem in spolnem uživanju hlastajoča. Kakšen bo narod, ki bo vzrastel iz takšne mladine? Kakšna bo njegova bodočnost? Na obzorju njegove bodočnosti se že črtajo obrisi propada.

Zato pa odločen boj zoper nemoralno umazanijo, ki jo razširjajo med našim ljudstvom knjige, katere meče na naš književni trg brezno prepada ali kakor je stvarno in nazorno rekel naš veliki Slomšek, »sotrudništvo hudobnega duha! Boj tudi takšnim listom in časnikom, ki prodajajo med našim narodom slovenske prevode moralne gnusobe iz drugih jezikov! V našem listu smo že večkrat posvarili naše ljudstvo pred takšnimi časniki, zlasti pred onimi, ki zahajajo med preprosto ljudstvo, kateremu zastrupljajo naraščaj. S svetim očetom zlasti opozarjamo starše, da morajo skrbno paziti, kaj čitajo njihovi otroci, da ne bi kakšna nemoralna knjiga čez noč razrušila stavbo nežne otroške duše in jo storila nesrečno za vse življenje. Mladini v roke samo najboljše!

Doberšek Tit:

Kmečki stan — nosilec bodočnosti

Vsaka vojna in vsak večji dogodek v svetu ima gotove posledice na celotni družabni red. Po odpravi suženjstva se je uveljavilo plemstvo (fevdalizem), tega je pokopala v glavnem francoska revolucija (leta 1789.), ki je rodila nov družabni red, kateri je dvignil na oblast meščanstvo. Svetovna vojna je rodila komunizem in fašizem, sedanja vojna pa po zgodovinski nujnosti prinaša nov socialni in družabni red, ki bo dvignil na odločujočo višino — kmečki stan. Radi tega bo bodočnost le tistega naroda, ki nosi v sebi še zdrav kmečki rod. Narod, kjer kmet ni več kmet, kjer prevladuje nekmečki življenjski način, nima bodočnosti, pa čeprav njegova država kaže na zunanost še tako veliko moč.

To razglabljanje se bo morda marsikomu zdelo smešno. Toda danes je že tako, da je navadno to, kar je danes smešno in neverjetno, jutri že gola stvarnost. Isto bo tudi z gornjo trditvijo o kmečkem stanu kot nositelju bodočnosti. Danes smešne trditve bodo v doglednem času gola istina. K temu nas bo pripeljal zgodovinski tok življenja, ki gre svojo pot, ne oziraje se na zapreke, vojne uspehe in za ves današnji toliko poveljevanji napredek.

Bodočnost zahteva popolnega človeka

Za lažje razumevanje v prvem odstavku podarjene misli je treba vedeti to, da današnja debata, še bolj pa bodočnost, zahtevata kar najbolj popolnega človeka, zmožnega za vsestransko življenje. Čim več bo v kakem narodu takih ljudi, tem boljša bodočnost čaka tisti narod.

Če pa človek hoče biti čim bolj popoln in zmožen za življenje, mora imeti že po naravi

vse tiste zmožnosti, ki jih in jih bo zahtevalo življenje. Človek je pa začuda prepletena enota telesa in duha, tako da moramo reči, da je poduhovljena tvar. V človeku je torej telesno in duhovno življenje že po naravi trdno povezano med seboj, pa čeprav se v marsičem razlikuje. In prav takega človeka bo zahtevala bodočnost. Narod, katerega člani se pečejo v pretežni večini samo z duhovnim življenjem (razne znanosti), ali pa morda streme samo za pridobivanjem čutnih življenjskih potrebščin (materializem), se v bodočnosti ne bo mogel vzdržati, kajti niti eno niti drugo ne sme prevladovati.

Začetna in trajna osnova vsakega človeka — kakršen je posameznik, tak je narod — je njegovo gonsko življenje, to je stremenje za vsakdanjimi potrebščinami. To gonsko življenje pa tvori posebno podlago umskemu doživljanju, ki ustvarja duhovno gonsko osnovo človeka. In prav v teh osnovah je, kot posamezen človek, najbolj popoln naš kmet. Ta podlaga nam služi za nadaljnja razmišljanja o socialnem čutu, družabnosti in produktivni vrednosti zemlje in narave. Pri vsem tem naletemo vedno na isto stvarnost, ki nam potrjuje v začetku povedane misli, da je bodočnost vsakega naroda odvisna od produktivnih, naravnih in ustvarjajočih sil njegovega kmečkoga stanu.

V kmetu je združeno vse!

Kmečki stan je skupnost ljudi, ki z obdelovanjem zemlje proizvajajo gospodarske, socialne vrednote, pa zaradi tesne zveze z zemljo ter zaradi odtod izviraajočih svojstvenih lastnosti ustvarja svoje posebno kulturno območje. Radi tega sestavnega bistva, ki zadene

kulturno življenje, je temelj narodne kulture. Razum, čustvo in volja kmetova se čudovito zlivajo v eno enoto. Kmečki človek v svojih mislih ni enostranski, kot n. pr. mnogoštevilni današnji strokovnjaki, ki v svoji enostranosti dostikrat delajo samo škodo. Kmet motri življenje z vidika glavnih vrednot. Zavzet je s pridobivanjem življenjskih sredstev, zemlja in narava pa vplivata na njegov umetniški duh. Taka umetnost in kultura ima bodočnost, ne pa brezbarvna, plitva, mehkužna, ki se širi po današnjih vele mestih. Take vele mestne kulture kmet ne mara, ker ne silijo preko tega, kar mu narekuje zdrav življenjski čut in pa izkustvo vsakdanjega življenja. To nam potrjujejo čisto kmečki reki, kot: »Žganci streho podpirajo, štruklji po svetu potirajo« (Šašelj, Bisernice); »Od enega vola niso dve koži«; »Mesa plug ne orje«; »Kadar je hruška zrela, ji ni treba vetra«; »Dok je čep pri sodu moker, vsak mi je boter; ko je čep suh, je vsak zame gluh«. S tem je povedano, kako kmet stvarno misli, n. pr.: »Bo vrnil, kakor mačka salo (špeh)« itd. Ti izreki govore, da mora vsak, ko hoče jezikovno in izrazno obogatiti, iti med kmete ter si tu nabrati klenih zrn modrosti. Radi tega je kmečko ljudstvo prvi činitelj vsestranske umetnosti, ker daje vsaki umetnosti temeljni značaj. Prave narodne umetnosti — poleg življenjskih potrebščin — bi ne bilo brez kmečkoga stanu.

Pristni kmečki človek je tudi skoz in skoz veren, in to trdno veren. To pa zato, ker mu je narava učiteljica in ga vsak dan seznanja s skrivnostmi božjega stvarstva. Na lastni koži čuti, »da ni tisti, ki sadi, ne tisti, ki priliva, ampak Oni, ki rast daje«. Meščan (z industrijo) veruje v moč tehnike, ki da ni

odvisna od višjih sil. Kmet sicer to ceni, toda narava mu vsak dan sproti brzda samovoljnost. Kmečkemu človeku je verovanje nekaj samo po sebi umljivega. Njegovo življenje je gosto prepleteno z verskimi motivi. Letne čase določajo svetniki, ki imajo tudi svoj delokrog v kmečkem gospodarstvu. Kmečki človek je veren — toda ne pretirava — že po svojem notranjem nastrojenju in po značaju svojega poklica. Močni valovi brezverstva tovarn in mest se lomijo ob kmečki vernosti. Kmet se v polni meri zaveda človeškega dostojanstva, kajti ne boš mu vcepil v glavo, da on ni nič več kot njegova živina.

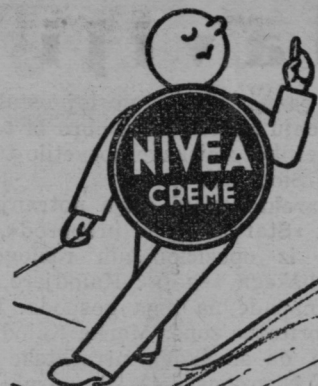
Kmečki stan kaže na bodočnost narodov

Celotna podoba kmečkega človeka pove, da je v njem in kmečkem stanu že po naravi izvedena najvažnejša zveza vseh človeških stremeljenj in vrednot, radi česar je kmet temeljni in osrednji pojav v človeštvu. Iz vsega tega je pa razvidno, da je narod brez zdravega kmečkega stanu zapisan smrti. Podroben pogled v kmečki stan in kmečko stremljenje pri posameznih narodih nam torej pove bodočnost narodov in držav.

Že zgodovina nas uči, da so narodi z zdravim kmečkim življenjem vedno izpodrinili one narode, pri katerih je bil zdrav kmečki rod v manjšini. Isto sliko opažamo tudi v dandanašnjih časih.

Kri in gruda

Tudi naši sosedje ne morejo v tem oziru biti brezskrbni, tudi zanje ostane neizpodbitna resnica, da je kmečko prebivalstvo živi vrellec krvi vsakega naroda. Če prebivalstvo prekomerno silí v mesta, je slabo za narod. Pred tem problemom stoji danes Nemčija in ga Nemci nazivljejo sovražnika št. 1. V srednjem veku je bilo v Nemčiji še 90% kmečkega prebivalstva, pred 70 leti 64%, a leta 1936. komaj še 21%. Pri tem je opazovati, da se ljudstvo seli iz poljedelskega vzhoda proti industrijskemu zapadu. Sezonski delavci, večinoma Slovani, stopajo na njihovo mesto. To bi lahko imelo za Nemčijo usodne posledice, če ne bi Nemci tega preprečevali z načrtnim ponemčevanjem priseljencev. Jasno sliko o tem je dala lanskoletna razstava v Lipskem, kjer se je po uradni statistiki ugotovilo, da se je v letih 1882—1933 izselilo 12 milijonov kmečkega prebivalstva v mesta. Od leta 1932. pa do 1939. pa nadaljnjih 584.000 ljudi, in to kljub vsem ugodnostim za kmetijstvo, ki so bile izdane. Ti ljudje niti niso kmečki delavci (kot pri nas), ampak kmečki sinovi in predvsem hčerke. Na deželi primanjkuje radi tega letno 800.000 delovnih moči. Zanimiva je bila na razstavi tudi slika o ženitvah, kjer se na deželi poleg desetih srečnih zakonskih parov kisa samec brez neveste, v mestu pa poleg

Tudi tukaj sem nujno potrebna!

Pri športu in pri igri, na zraku in na soncu, vedno je potrebno, da si krepite kožo z NIVEO! NIVEA zmanjšuje nevarnost sončnih opeklin in povzroča, da porjavite hitro in lepo. Ker vsebuje EUCERIT, koža popolnoma vsrka NIVEO. Zato se ne prehladite zlahka tudi pri nagli vremenski ohladitvi.

220

istega števila srečnih parov deklet brez ženina. Zraven slik je bilo zapisano, da pride v mestih na 1000 moških 1092 žensk, na deželi pa na tisoč moških 902 ženski.

Vse to vpliva tudi na donosnost kmetijstva, kar se je prav tako videlo na omenjeni razstavi. Tako je število mlečnih krav padlo za 300.000 glav ali za 3%, proizvodnja masla pa za 30.000 ton ali za 5%.

Beg z dežele v mesta zmanjšuje obenem bitnost naroda, kajti mesta izumirajo, saj je prof. Burgdörfer izračunal, da bi štirimilijonski Berlin v petih generacijah štel samo 90 tisoč ljudi. Leta 1933. je bilo v Nemčiji na tisoč prebivalcev v mestih 11,2 rojstev, na deželi pa še vedno 18 rojstev. Beg z dežele znači torej tudi zmanjševanje rojstev (tudi na deželi), kar ima za posledico propast naroda. V mesta gredo poleg vsega tega duševno najbolj zmogni ljudje in ti se izgublajo, kajti meščani plačuje ugodnosti življenja z zatonom svojega rodu.

Dne 30. januarja 1933 je Hitler prišel na oblast. Takoj je pravilno ocenil, da upropaščanje kmetov upropašča državo. Postavil si je načelo, da posamezen posestnik ni neodvisen lastnik zemlje. Tako je nastal zakon o dednih kmetijah, kjer lahko postane dedni kmet le oni, ki dokaže svoje nemško poreklo do leta 1800. nazaj, kar vse meri na priseljence tuje narodnosti. Radi pomanjkanja delav-

stva na deželi se organizirajo meščani, ki pomagajo pri žetvi, snujejo se delavski oddelki za dekleta in je lani šlo na deželo delat 60 tisoč deklet. Vse to pa nima pravega uspeha, ker je kmetijsko čutečega življa v Nemčiji premalo in ga je vedno manj. Nemški kmetijski minister Darrey je pravilno rekel, »da bo brez kmetov narod izumrl« in iz tega spoznanja je nastal klic »Blut und Boden« — »kri in gruda«, ki pa ne najde pravega odziva.

In mi?...

V Jugoslaviji je še vedno okrog 80% kmečkega življa, v Sloveniji pa okrog 60%. Ta kmečki življelj je v svojem jedru zdrav in ga ne bodo še kmalu uničili. Gotovo je tudi Ivan Cankar motril bodočnost slovenskega naroda baš z vidika kmečkega stanu, kajti drugače bi ne bil mogel reči: »Močan si, o slovenski narod. Tisoč in pet sto let krvaviš, izkrjavel nisi. Narod mehkužnih bi dušo izdihnil — ti pa, tisočkrat ranjen komaj zmaješ z rameni... Trdna je moja vera, da napoči zarja tistega dne, ko naša kultura ne bo več krizantema siromaka, temveč bogastvo bogatega. Že slutim zarjo tistega dne.«

Z ozirom na naš kmečki stan lahko rečemo mirno z voditeljem Slovencev dr. Antonom Korošcem, da se pot našega naroda šele začne. Ne v zaton, temveč v življenje z vero v Boga in samega sebe.

Junak divjine

Ameriški roman

*

6

Ivanka je bila v sobi. Ko je Erik vstopil, ga je pogledala s svojimi velikimi, lepimi očmi, a se ni nasmehnila, kakor navadno, kadar jo je brat presenetil z nenadnim prihodom.

»Dobro jutro, Ivanka!« je veselo pozdravil Erik.

»Dobro jutro!« je odvrnila sestra. »Tako ti bom pripravila kavo! In svež kruh boš dobil. Včeraj sem ga spekla.«

»Izvrstno!« se je nasmehnil Erik. Stopil je k sestri, jo privil k sebi in poljubil na polno, rdeče lice.

Nato sta oba šla v kuhinjo. Erik je spoznal, da sestro nekaj muči in je to spravil v zvezo z novicami, ki jih je izvedela iz Brienove gostilne. Ker je sumil, da ji je tisti obiskovalec, o katerem je bil govoril pastir, dogodek drugače naslikal, kakor se je bil odigral, je hotel vedeti, kaj je prav za prav o njem vedela. Tipaje je vprašal:

»Kaj je novega?«

Ivanka, ki je že stala pri ognjišču, je skomignila in odgovorila:

»Tu nič. In kaj si ti doživel?«

»Tatove sem zasledoval. Ali nisi vedela tega?«

»O, pač! Taka stvar ne ostane tajna. In tudi to ne, da si svoje tovariše pustil in se sam vrnil. In še več govoriho...«

»Kaj?« je radovedno vprašal brat.

»Da so Sam in tovariši našli črede in se že vračajo z njimi, tatov pa niso videli in pravijo, da...«

Utihnula je, kakor da bi hotela razmišljati o tem, ali naj govori dalje.

»Kaj pravijo?« je nestrpno vprašal Erik.

»Kar pravijo, je taka podlost, da je škoda o njej govoriti. Ljudje so pač zlobni in obrekujejo. Pustiva to!«

»Ne! Povej, kaj si slišala!« je silil vanjo mladenič.

»Sam je bil tu!« je nadaljevala Ivanka. »S teboj je hotel govoriti. Ker te ni našel, je meni povedal, kar je slišal... Nihče ne ve, kdo je začel te čenče. Toda kako si mogel biti tako nepreviden — in ravno zaradi Anite Orlega!«

Zaskrbljeno je pogledala brata. Erik je sedel za veliko mizo in mirno odvrnil:

»Ivanka, od tega ne bom bolj pameten. Govori jasneje!«

Sestra je nadaljevala:

»Taki, ki jih nihče ne pozna in imenuje, trdijo, da trobiš v isti rog s tatovi. Za to mnenje govori dejstvo, da si ti takoj izsledil lopove in ko so drugi dospeli tja, o tatovih ni bilo ne duha ne sluha, ti pa si že bil na potu proti domu.«

Vojne. Od leta 500 po Kr. r. do danes je bilo na vsem svetu 905 velikih vojn. Francija je bila udeležena v 185, Anglija v 176, Rusija v 151 in blagopokojna Avstrija v 131 vojnah. Pa so še ljudje, ki pravijo, da je človek v svojem bistvu miroljuben.

Resnicoljubnost vojnih poročevalcev v burski vojni. Med bursko vojno v Južni Afriki ob koncu preteklega stoletja, ko se je mali, a svobodoljubni burski narod uprl angleški nadoblasti in je veliki angleški imperij potreboval precej časa, da jih je ukrotil, je nek pozoren čitatelj nekega angleškega časopisa sešteval številke o burskih izgubah po poročilih frontnih dopisnikov. Možakar je spočetka slepo verjel tiskarskemu črnilu, ko pa je

Po Jugoslaviji

Framasonstvo na Hrvatskem. Vodstvo framasonskih lož v Jugoslaviji je odredilo razid vseh lož in ustavitev njihovega delovanja. Uprava banovine Hrvatske pa se ni zadovoljila s prostovoljnim razidom, marveč je vse framasonske lože na ozemlju Hrvatske z dekretom bana dr. Subašiča razpustila. Arhivi teh lož so bili zaplenjeni, prostori uradno zapečateni. S tem odločkom so likvidirane tri skupine prostozidarskih lož. Prvo skupino so tvorile članice »Velike lože Jugoslavije«, ki je imela svoje vrhovno vodstvo v Beogradu. V Zagrebu so bile tri članice »Velike lože«, in sicer »Maksimilijan Vrbovec«, »Previdnost« in »Grof Drašković«, bile pa so tudi podružnice v Osijeku, Dubrovniku, Splitu, Karlovcu in na Sušaku. V drugo skupino so spadale lože, ki so bile včlanjene v loži »Svoboda«. To je bila tako zvana »divja« loža, ker ni bila priznana od »Velike lože«. V tretjo skupino pa so spadale lože z zgolj judovskim članstvom. Razpustu framasonskih lož bi morala slediti objava imen tistih oseb, ki so bile včlanjene v teh ložah. S tako objavo bi postalo

marsikaj jasno, kar je doslej ostalo v javnem življenju zagonetno. Dobro bi to bilo, da bi se s svetilko preiskave posvetilo tudi v framasonse v Sloveniji.

Med starokatoličani divja notranji boj naprej. List »Starokatoliški prepoved«, ki je bil ustvarjen iz opozicionalnih razlogov zoper starokatoliškega »škofa« Kalodjero, nadaljuje svoje napade na tega gospoda. List piše, da so se pritožbe zoper Marka Kalodjero tako nakopičile, da so škofje utrechtske cerkvene zveze (na Nizozemskem) kot varuhi starokatoliške vere morali končno izreči zoper njega obsodbo radi raznih grehov. Med vzroki, zakaj se g. Kalodjera obsoja, se navaja tudi to, da je starokatoliška cerkev v Jugoslaviji dobila radi Kalodjerevega ženitvenega poslovanja razne grde priimke, kakor na primer: »Ustanova za izmenjavo žena«, »Turška cerkev«, »Mormonci« (protestantska skupina, ki pripušča mnogoženstvo), »Nepooblaščen ženitveni zavod«. Čas je, da se starokatoliška cerkev v Jugoslaviji z ozirom na moralo ljudstva čimprej razpusti.

Nekdaj — danes

(Iz Ribnice na Pohorju)

Živimo v času splošnega napredka. Duh človeški dosega občudovane uspehe na vseh poljih in tudi na gospodarskem. V interesu nas, ki se pečamo z zemljo in kmetijstvom, je pomagati kmečkemu stanu do boljšega življenja. Mnogo je v tem oziru že doseženega, ostalo pa bo spravil na pravo mesto prihodnji čas.

Po čigavi zaslugi napreduje naš kmečki stan? Po zaslugi kmečkih prebuditeljev in izumiteljev raznih gospodarskih strojev. Prvi kakor drugi so prijatelji našega kmeta in ostanejo zato v naših očeh veliki možje trajnega spomina. V vrsto za naše kmetijstvo zaslužnih mož so všteti seveda še razni kemiki, kateri so iznašli za našo zemljo pravi blagoslov: umetna gnojila. Ponosni smo pa tudi na naše prijatelje na kmetijskih šolah, v zadrugah, kmetijskih tečajih in društvih. Lepa vrsta jih je, ki s smotrnim delom dajejo pobudo, nasvete in pouk našemu kmetu, da bi se tako dvignila rodovitnost naše zemlje ter z njo dobrot našega kmečkega stanu.

Žal da to prekorrstno delo v kmečki blagor ni brez senčnih strani. V mislih imam namreč kraje in kmetije, ki se teh pripomočkov še vse premalo poslužujejo, seveda v lastno škodo. Kmet, ki je samo naročnik in morda le po-

vršen čitatelj gospodarsko-strokovnih listov in člankov, ne podzame pa v tem pravcu nobenega poskusa pri svojem gospodarstvu, stoji le na pol pota. Res lepo je in hvalevredno, če sin, ki je prevzel po očetu posestvo, sledi pri kmetovanju stopinjam svojega očeta. Pravilno pa ni, ako bi ostajal brezbrizen do tega, kar priporoča po stvarnih preizkusih novejša veđa v dosegu donosnejših uspehov na polju, v hlevih in kletih.

Tudi na našem Pohorju bi bilo umestno in potrebno več vneme za napredno gospodarstvo. S tem pa ni rečeno, da niso naši kmetje morda gospodarsko dovolj zavedni ali malobrižni. Nasprotno, prav brižni so, izobraženi

in delavni kot mravlje, kar daje poroštvo, da bodo sčasoma napredovali. Smisel, zasnutki kakor tudi nekatera dejstva v tem pravcu so že tu, le širšega razmaha naprednega gospodarstva bi bilo želeti prav kmalu. Kmet, kateremu leži napredek in dobrobit posestva res na srcu, ne bo čakal opozorila oblasti, marveč bo on po svoji uvidevnosti in lastnem nagibu storil to, kar je treba.

Posebno s poljem je postalo v našem delu Pohorja nekam čudno. Pred svetovno vojno se je rad in tudi lahko mnogi naš kmetič pohvalil z znatnimi zalogami žita v kašči — a danes? Imamo nekaj izjem, kjer se res vzorno gospodarji, v drugih primerih pa vidimo stisko za kruh ali vsaj domačega ni na mizi.

»Letine niso več k čemu«, slišiš opravičevanje. Deloma so že krive, a na splošno to ne bo držalo. Prepj bo krivda v popustljivi negi našega polja napram nekdanjim letom. Ali gnojiš, mladi moj pohorski kmetič, svoje njive, kakor je delal to tvoj oče, zadostno ter z dobrim na dvorišču z živino potlačenim gnojem? Ali še oplevaš svojo ozimino, kakor so jo čistili naši predniki? Pa še ena novost ni na mestu. Ali mar ne vlačiš k hiši vse preveč žagovine, dočim ti pašnike prerašča javšje in praprot, kar bi dalo prvovrstni gnoj? Čemu se je opustila navada, biti brez »smrekarja«, ki je skrbel nekdaž za steljo ter snago in red okrog hlevskih voglov? Ne izgublja jo naše njive ravno radi navedenih vzrokov največ na rodovitnosti? Zelo priporočljivo in koristno bi torej bilo priskočiti tu na pomoč naši zemlji vsaj z umetnimi gnojili. Kako hvaležne bi se nam izkazale za to naše njive in košnje!

Globlji pogled v naš pohorski kmečki življenj pa bi izbežal na svetlo še drugi vzrok, kateri striže prvenstvo našim poljem. Naši kmetje računajo ter se opirajo le vse preveč na dohodke iz gozdov. Res so dohodki za lesne proizvode bolj hitri in sigurni. Toda radi tega bi se naj ne zanemarjale njive, travniki itd. Zanemarjanje njiv in travnikov namreč vključ lesu občutno trese temelje naših slovenskih kmetij. Gozd lahko zgine ali oslabi pod sekirjo. V polju pa imamo trajne dobrine, ki pa so odvisne od tega, kako mu kmečka roka streže.

C. M.

Novice iz domačih krajev

Stoletnik v Mariboru. V Mariboru bo dopolnil 23. avgusta g. dr. Jožef Urbaček stolet. Izredni jubilarant se je rodil leta 1840. v Brnu na Moravskem. V Gradcu je končal leta 1862. zdravilske nauke in je bil imenovan leta 1869. za železniškega zdravnika v Maribo-

ru. Leta 1872. je dobil službo mariborskega mestnega zdravnika in je vztrajal na tem mestu do leta 1919. Leta 1872. je vstopil k mestni gasilski četi in je še edini živi soustanovitelj reševalnega oddelka, katerega je vodil dolga leta kot zdravnik.

»Tako-o?« je zategnjeno vprašal brat in se pri tem zaničljivo nasmehnil. »Tako govoriš? Hm! Če natančno premislimo vso stvar, bi tudi tako moglo biti. Seveda, če ne vpoštevamo ljudske neumnosti, Anitinega rovarjenja in še nekaterih drugih reči. Te čenče so tisti začeli, ki zelo dobro vedo, kaj se je zgodilo v Sončni dolini. Toda noben pameten človek jim ne bo verjel.«

»Seveda ne!« je živahno pritrdila Ivanka. Sedla je k bratu in ga prijela za roko. »Seveda ne! Tudi Sam je tako rekel. Toda pravijo, da si zaradi Anite prijezdil tako hitro nazaj.«

Erik se je spet zaničljivo zasmejal.

»Zaradi Anite? Saj so vendar Sam in drugi videli, da sem preganjal nekega človeka.«

»Da, videli so! Toda ta je bil Anitin ljubimec. Za njim si dirjal na življenje in smrt. In ko je pri Brienu govoril z Anito, si ga ti napadel... Vse to mi je povedal Kentov upravitelj, ki je bil nekako pred eno uro tu.«

Skočila je k ognjišču, kjer je medtem zavrela kava. Brat je vstal in šel za njo.

»In kaj vse je povedal o tem napadu?« je mirno vprašal.

»Povedal mi je, da so vsi prepričani, da si to storil iz ljubosumnosti. Isto je povedal tudi Noelu.«

»In Noel mu je verjel?«

»Ne. Toda jaz sem verjela in mi je bilo hudo pri srcu.«

»Kako si pač mogla verjeti tako neumnost? Pri stvari z Anito je več čenč kakor resnice in odkrito povem, da se je ona bolj sukala okrog mene kakor jaz okrog nje. To samo tebi povem, ker si moja sestra in želim, da veš resnico.«

»Hvala Bogu, da je tako!« je veselo odvrnila Ivanka. »Ko bi le še vsi drugi hoteli verjeti, da so vse govornice prazne! Ljudje pač radi verjamejo marnjam in se neradi dajo prepričati o resnici. Kaj, če bo še Walser verjel?«

»Walser?« je polglasno zagodel Erik. Čelo se mu je za trenutek nagubalo. Njegove misli so poromale od njega k dekletu, ki je bilo zanj poleg sestre najljubše bitje na svetu: k Mariji. Za te neumne čenče je gotovo tudi že ona zvedela in Roger si bo gotovo na vso moč prizadeval, da ga čim bolj očrni. In Marija bo verjela, da se on zaradi takih deklet, kakor je Anita, pretepa v gostilnah. Vstal je in se sprehajal po kuhinji. Razmišljal je. Toda četudi je še tako napenjal možgane, ni našel načina, kako bi razpršil govornice. In tako je Marija zanj za vedno izgubljena. Ta misel mu je povzročala bol, ker je deklico resnično ljubil.

Proti poldnevu ga je obiskal župan Zlate jame. Tudi ta je bil farmer, trezen, hladnokrven mož. Njegov mladostni obraz je bil v čudnem nasprotju s sivimi lasmi. Župana je Noel, Erikov prvi covboj, privedel v hišo. Obiskovalec je položil svoj širokokrajni klobuk na mizo.

v sredini leta 1900. nastel že 250.000 padlih Burov, je postal pozoren, ker je vedel iz podatkov, da je vseh Burov okrog 100.000, števsji žene in otroke. V skrajnem primeru so mogli Buri postaviti nasproti Angležem armada komaj 30.000 mož — od katerih pa jih je do srede leta 1900. padlo že 250.000 — seveda le na papirju! — Tudi danes je tako. Obe sovražni si stranki sta že potopili toliko vojnih ladij in uničili druga druga toliko letal, da je naravnost čudež, če je še kje kaka ladja ali letalo... O, ta potrpežljivi radio in — papir!

Mrtvec in 70 ljudi se zrušilo v klet. V vasi Braliči na Vrsarštni v Istri je družini Grge Popoviča umrla najstarejša, 20 letna hčerka Ma-

Dve huđi nesreči pri nakladanju drv. Na postaji v Dravogradu so nakladali Komaverjevi delavci les v vagon. Ko so natikali v vagon ob strani varovalne stebre, je privozila v smeri z Otiškega vrha lokomotiva, ki je zaradi napačno postavljenih kretnice zadela v vagon na prvem tiru. Delavcu Pozniču je kollesje odrezalo desno roko pri ramenu. Tudi oko se mu je izilo. Drugemu delavcu Kolarju pa je zmečkalo desnico. — Nekemu hlapcu v Dravogradu sta se splašila konja, ker je pustila zavora. Hlapec je hotel pred konja, pa ga je poj inoma zmečkala teža na voz naloženega lesa.

Pri pogledu na mrtvega ga zadela kap. V Studencih pri Mariboru je na gostilniškem vrtu gostilničarja Ivana Klanečka pri mizi umrl 60 letni občinski sluga Ljudevit Majhenič. O smrti so obvestili orožniki studenške gasilce, da bi prepeljali mrtvega v mrtvašnico. Med njimi je bil tudi 49 letni posestnik in uslužbenec v železniških delavnicah Gustav Pezdicek. Ko se je približal imenovani mrtvem Majheniču, je omahnil na tla in obležal mrtev, zadet od kapi. Majhenič zapuša ženo z dvema otrokoma, Pezdicek pa samo ženo.

Sunek skozi vrata povzročil smrt. Ob Dravi pod Koroško cesto v Mariboru se je zgodil v noči izreden slučaj nenadne smrti. V neki tamkajšnji gostilni se je zadrževal 40 letni skladiščnik Mestnih podjetij Rudolf Mikša. Med pivci je prišlo do prepira in dejanskega spopada. Kakor pripovedujejo očitvidci, je nekdo sunil Mikšo skozi vrata iz gostilne. Mož je tako nesrečno padel, da je obležal mrtev. Komisija je ugotovila, da ga je zadela kap.

Pri padcu si nevarno poškodovao hrbtenico. Na Meljskem hribu pri Mariboru je padel 76 letni preužitkar Anton Černeč tako nesrečno, da si je poškodovao hrbtenico in so ga spravili v mariborsko bolnišnico v zelo resnem stanju.

Kolesar povozil osemletno deklico. V Zgoranjem Radvanzu pri Mariboru je povozil neki kolesar osemletno delavčevo hčerkico Frančiško Bedračevo. Otrok je obležal nezavesten na cesti in so ga spravili v mariborsko bolnišnico s hudimi poškodbami po vsem telesu.

Prometna nesreča v Slovenjem Gradcu. V soboto opoldne se je zgodila huda nesreča pri postajališču v Slovenjem Gradcu. V mestu se je vršil sejem in je bil zelo živahen promet. 20 letni Razgoršek Franc, p. d. Kosov iz Sv. Jederti, se je pripeljal s kolesom iz mesta proti Trobljam. V smeri iz Dravograda se je pripeljala nadomestna lokomotiva. Fant ni slišal brliza in je zašel s kolesom na tračnice prav v trenutku, ko je pribrzela lokomotiva na križišče, ki ga je z močnim sunkom vrgla preko tira in ker je z roko zamahnil pri za-

Vse za šolo

knjige in potrebščine v

Tiskarni sv. Cirila

v Mariboru:

Koroška cesta 5,
Aleksandrova cesta 6,
Kralja Petra trg 6.

v Ptuj:

Slovenski trg 7.

Boste zadovoljni!

letu na tračnico, mu jo je odtrgalo v komolcu ter jo zmečkalo. Dobil je hude notranje in zunanje poškodbe. Takoj so ga prepeljali v slovenjgraško bolnišnico, kjer so mu odrezali desno roko. Kolo ponesrečenca pa je vlekel stroj še kakih 300 m naprej po progi. Domači so bili vsi iz sebe radi nesreče. Istočasno je v njihovi domači hiši umrl stari zasebnik Jehart, tako da je bila zmeda še večja. Zdravniki upajo, da bodo fanta ohranili pri življenju.

Padel s kozolca in se ubil. 48 letni posestnik Rogelj se je podal pri Sv. Pankraciju pri Grižah na kozolec, s katerega je padel 5 m globoko in je obležal mrtev.

Redek primer nenadne smrti. V Studencih pri Veliki Pirešici v okolici Žalca se je zgodil redki primer nenadne smrti. Frančiško Razdevšek, 63 letno posestnik, so našli mrtvo pod 2 m dolgim koritom na svinjaku. Rajna je rekla svojemu možu, da gre nabirat gobe.

Ko se pa na večer ni vrnila, jo je šel iskat najprej v gozd in nato je šele doma vse pregledal ter jo našel mrtvo. Komisija je ugotovila, da je hotela gospodinja na svinjak, zgrudila se je radi srčne kapi ter padla v korito in tam umrla.

Pri košnji sena ubit od elektrike. V trboveljskem rudniku je bil zaposlen 23 letni mladenič Kovač Karel. Kadar mu je čas dopuščal, je šel v Knezdol, navadno h kmetu Zakonjšku. Ker je omenjeni na orožnih vajah, je po vsakem šihu hodil k Zakonjšku na delo in tako se je napotil pod Sv. planino seno kosit. Pri košnji je zadet z nogo ob pretrganem žico glavnega voda. Žica se mu je ovila okrog noge, svet je bil vlažen in tok je imel še večjo moč. Po krikumu mu priskoči na pomoč mati, katero je pa tok vrgel v stran. Takoj so telefonirali, naj se tok izključi in šele potem so mogli Kovača rešiti. Toda bil je že mrtev in mu umetno dihanje ni moglo povrniti življenja. Pokojni Kovač je rad ustregel vsakemu in ga bodo ljudje zelo pogrešali.

Smrtna žrtev neprevidnega ravnarja z orožjem. V Brezovici pri Mirni na Dolenjskem je iztaknil 18 letni kleparski vajenec Stanko Grčar nekje staro puško. Z orožjem se je odpravil v gozd in ravnal tako nerodno z njim, da se je sprožilo in je zadet naboj iz starega železa in žebeljev neprevidneža v glavo. Ko so ga našli vsega v krvi, je še kazal znake življenja in so ga koj prepeljali v bolnišnico usmiljenih bratov v Kandijo pri Novem mestu, kjer so zdravniki ugotovili, da zanj ni rešitve.

11 letni deček poškodovan od avtomobila. V št. Petru pri Novem mestu se je na cesti lasal s svojim tovarišem 11 letni Alojzij Šegula. Medtem je po cesti privozil avto novomeškega trgovca Ogorevca, ki je v lasanje zatopljenemu dečku zdobil desno nogo nad kolenom ter ga nekoliko ranil tudi na glavi in rokah. Dečka so prepeljali v bolnišnico.

Žrtev prometa. Franc Kokalj, 40 letni tehnični delavec 3. terenske sekcije v Ljubljani in doma iz Velike vasi, se je odpravil iz št. Vida peš po novi betonski cesti proti Medvodam. Po cesti je pridrvel tovorni avto, ki je zbil Kokalja v jarek ob cesti, kjer je ležal nekaj ur v nezavesti. Zgolj po srečnem naključju so ga našli neki ljudje, nakar je bil Kokalj prepeljan v ljubljansko bolnišnico. Pri padcu se mu je strahovito poškodovao obraz, lica so popolnoma zmečkana in je prava sreča, da ni dobil Kokalj še hujših, smrtno nevarnih poškodb.

Dva smrtno ponesrečila z avtomobilom. Iz Samobora sta se peljala v avtomobilu čez Rud na Plješivici lesni manipulant Julij Pezdirc iz Črnomlja in Nada Cerar iz Cvetkoviča. Ko je

rija. Popovič je bil vdovec, Marija mu je pri sedmih otrokih pomagala pri delu in nadomeščala mater. Nenadoma je pa zbolela in umrla za pljučnico. Vsa vas je sočustvovala z nesrečnim Popovičem. Na dan pogreba se je zbralo v hiši vse polno ljudi. Vsak je hotel še enkrat pokropiti ljubeznivo pokojnico, ki so jo vsi radi imeli. Ko je pa bilo v sobi 70 ljudi, odraslih in otrok, so se trami nenkrat vdali. Bela krsta z rajnico, sveče, venci, vsa mrliška oprema in vseh 70 ljudi je zgrmelo v klet. Prihiteli so sosedje, spravili krsto na dan, več hudo poškodovanih ljudi so pa prepeljali v bolnišnico v Pulj. Pogreb je bil nenavadno žalostna slika, ki je napravila na vse prisotne globok vtis.

Nato je stopil k Eriku in je roke položil na njegove rame. Prodirno ga je pogledal in naravnost vprašal:

»Erik, je bil tudi Orloga med tatovi?«

Mladeniča županovo vprašanje ni presenetilo. Mirno je odvrnil:

»Da, med njimi je bil. In zdi se mi, da je celo on vodja. Toda nima smisla, da bi ga ti klical na odgovor, ker med vaščani dobi najmanj deset ljudi, ki bodo zanj prisegli...«

»To je res. Sicer pa ga trenutno niti ne morem prijati, ker je danes zjutraj z Anito vred nenadoma zapustil Zlato jamo. Zdi se mi, da ima velik strah pred teboj in Zlata jama ti mora biti hvaležna, ker si jo rešil tega lopova.«

»Lopov je najbrž spoznal, da tu ne bo več mogel krasti živine, Anita pa je uvidela, da ne bo mogla voditi možkih za nos.«

»Erik, prav si storil, da me nisi sinoči uradno obvestil. Lopovi bi nam bili pošteno zagodli. Nihče ne ve, kdo je z njimi. Tvoj nastop jih je gotovo preplašil in upam, da bo tatvin konec.«

»Mora biti konec!« je odločno odvrnil Erik. »Orloge in njegove tolpe smo rešeni. Toda še enega lopova imamo: Rogerja.«

Župan se je hudomušno nasmehnil.

»Dober nauk si mu dal pri Brienu. Toda Anita ni bila vredna tega, saj sam praviš...«

Utihi je, ker so se Erikove oči tako zlovesče zablistale, da mu je zmanjkalo besed.

»Tomaž,« je resno spregovoril mladenič, »sive lasje že imaš in vendar govoriš take neumnosti! Roger je navaden živinski tat kot drugi.«

Župan ga je preplašeno pogledal in odkimal.

»Erik, tega ne morem verjeti! Sodnik Goos je njegov osebni prijatelj in meni bi najbrž trda predla, če bi ga ujel in peljal pred njega.«

»Sodnik Goos je naiven kot otrok!« je smehljalje odgovoril Erik. »Po mojem mnenju je ta Roger dosti hujši lopov ko Orloga. On zalaga tolpo z denarjem in tajno vse vodi. Dokazov nimam, a čut mi neovrgljivo to pravi.«

»Če nimaš dokazov...« je pripomnil župan.

»Vem, vem,« ga je smehljalje prekinil mladenič. »Moje pričevanje ne bi mnogo koristilo. Roger bi našel najmanj petdeset prič, ki bi izpovedale, da sploh ni bil v Sončni dolini. Roger je največji lopov, kar sem jih v življenju videl, pa bo tudi dobil temu primerno plačilo. Zdaj ga še pustim, toda ko se bova spet srečala, bo šlo za življenje in smrt.«

Za hip je utihnil, potem pa zamolklo nadaljeval:

»Samo nečesa se bojim!«

»Česa?«

vozil avto od znanega letovišča Horvat na Plješivici, je na eni izmed serpentin iz nepojasnjenega vzroka odletel čez cesto. Na desni strani ceste je na kraju nesreče globok jarek brez drevja, ki bi bilo zaustavilo vozilo. Avtomobil je padel s potnikoma najprej 6 m globoko, nato se je pa še kotil kakih 30 m dalje po strmini, dokler se ni zaustavil. Najprej je vrglo iz avtomobila Nado Cerar, nato pa Pezdirec. Cerarjeva si je zlomila pri padcu obe nogi in se je na znotraj tako hudo poškodovala, da je umrla hitro po nesreči. Pezdirec je pognalo nekoliko dalje od avtomobila. Razbil si je glavo in je bil koj mrtev.

Trgovski sotrudnik utonil pri kopanju. V Mednem nad Ljubljano je na Marijin praznik utonil pri kopanju v Savi 20 letni Alojzij Vrančič, trgovski sotrudnik v trgovini Franca Novaka na Kongresnem trgu v Ljubljani, doma iz Slamne vasi pri Metliki.

Huda avtomobilska nesreča. Iz Kranja je prispela vest, da se je zgodila 18. avgusta med pristavo in Tržičem huda avtomobilska nesreča. Tovorni avtomobil avtobusnega podjetnika Kovača iz Tržiča je tik pred Tržičem zdrsnil iz neznanega vzroka s ceste po bregu navzdol in je zadel z vso silo v družino tkalškega mojstra iz tržiške tkalnice, Jermama. Jerman je obležal z ženo in sedemletno hčerko nezavesten in so odpeljali vso družino v ljubljansko bolnišnico.

Pri prometni nesreči se hudo poškodovala dva brata. Proti večeru se je zgodila v Stražišču pri Kranju huda prometna nesreča, katere žrtvi sta postala brata Valentin in Franc Kržišnik iz Škofje Loke. Brata sta se peljala z motorjem v smeri iz Škofje Loke proti Kranju. V Stražišču jima je pripeljal nasproti tovorni avto avtoprevoznika Kosca iz Železnikov. Motor je vozil Valentin Kržišnik, in sicer s precejšnjo brzino. Na ovinku, kjer stoji hiša čevljarskega mojstra Demšarja, se je motocikel nenadno znašel pred tovornim avtomobilom in nesreča je bila tu. Motor je z vso silo treščil v levi blatnik avtomobila, da sta oba brata v loku zletela v obcestni jarek, kjer sta obležala s hudimi poškodbami. Poleg zlomljenih nog imata oba še hujše poškodbe po obrazu in rokah ter so ju odpeljali v bolnišnico.

Smrtna žrtev električnega toka in kapi. V Stični na Dolenjskem je prišla v stik z elek-

Osebam, ki se ne morejo zadostno kretati, pa trpe zaradi tega na zaprtju in motnjah pri prebavi, združenimi s pomanjkanjem teka, nudi večtedensko zdravljenje z naravno »Franz-Josefov« grenko vodo zelo dobre uspehe. Uživa se dnevno ena čaša »Franz-Josefove« grenke vode zjutraj na tešče ali zvečer, preden greste k počitku.

Ogl. reg. S. br. 30.474/35.

tričnim tokom 21 letna kmečka hči Micka Culkarjeva iz Spodnje Drage. Stres toka je deklico tako prestrašil, da jo je na mestu zadela kap in je bilo vse reševanje zaman.

Požari

V nedeljo zjutraj je začelo goreti stanovanje Franca in Katarine Kranjc, posestnikov v Paradžu. Ker so šli pozno spat, so zaspali trdno in se niso prej zbudili, kakor takrat, ko je streha nad njimi že gorela in je začela že rušiti se v hišo. Zbudil se je najprej fantek, ki je začel buditi mamu, da pri peči gori. Rešili so nekaj cunj in malenkosti, ker je za reševanje v širšem obsegu bilo že prepozno in so ljudje spali. Hudo je pri tem še to, ker je mož na orožnih vajah in sta z ženo si ta hramič težko postavila. Škode je za okroglo 12.000 din in je le delno krita z zavarovalnino. Poslopje je bilo novo. Vzrok požara je neznan. To je zopet en dokaz, da pride nesreča tudi, čeprav ne pokajo strele in da je pravilno zavarovanje potrebno vsaki družini, ne za pre malo in ne za previsoko. Nesreča nikoli ne počiva in ne spi.

Na Viču pri Ljubljani je iz neznanega vzroka začelo goreti gospodarsko poslopje Franca Prebala. Ogenj je prva opazila hčerka. Na pomoč so prihiteli gasilci iz Ljubljane in Viča, katerim se je posrečilo ubraniti stanovanjsko hišo, ki je stala v bližini gospodarskega poslopja, in rešiti živino. Škoda znaša okrog 30.000 din, zavarovalnina pa 20.000 din.

Brezmejna surovost povzročila smrt dveh. 27 letni narednik Ivan Štandeker iz Pesniškega dvora pri Mariboru je napravil iz Zagreba izlet na motorju proti Samoboru. Na povratku proti Zagrebu pa so mu skušali nekateri surovi fantje zastaviti vožnjo na ta način, da so se prijeli za roke in so se nastavili na cesti. Štandeker ni mogel motornega kolesa pravočasno zavreti in je zapeljal med zaporo. Kolo je vrglo s ceste in Štandeker je padel tako nesrečno, da je obležal na mestu mrtev. Njegov spremljevalec je dobil le manjše poškodbe. Kolo pa je tudi podrl kmečkega fanta Dragotina Lončariča, kateri je tudi umrl radi poškodovanja. Smrtno ponesrečenega Štandekerja so prepeljali na Pesnico, kjer je bil 19. avgusta pokopan na pokopališču pri Sveti Marjeti.

Dve tatvini. Na Vrbnem pri Sv. Juriju pri Celju je izrabil tat pri Hrovatovih odsotnost gospodinje in se je splazil v stanovanje. Ukraдел je 620 din gotovine, dve hranilni knjižici, več

srebrnine, zlatnine, ure, perilo in celo poročni list ter zavarovalno polico. Orožniki so odkrili v gozdu v praproti skrite ukradene predmete. — V Hrastniku v okolici Vojnika je bilo ukradeno posestniku Ivanu Krameršku iz Bezovice več hektolitrov vina. Pred dnevi pa je odnesel tat še preostalih 100 litrov, iz drugega soda pa 50 litrov. Tatvina je bila izvršena na ta način, da je splezal otrok skozi okno. Vino je natočil potem v kako posodo, nato pa ga je pretočil po gumi-jasti cevi drugemu, ki je čakal pred kletjo. Ukradeno vino je bilo baje na drobno razprodano po Celju.

Vlomilska smola. V Komendi na Gorenjskem je znana Mejačeva veletrgovina z vinom. Mejačeve so obiskali v noči vlomilci, ker so se na-dejali velikega denarnega plena. Vdrli so skozi okno v trgovino in pisarno. Najprej so izpraznili miznico v trgovini, iz katere so odnesli 175 din drobiža. Iz trgovine so se podali v pisarno, kjer stoji težka železna blagajna, katero so z združenimi močmi premaknili in navrtali. V blagajni je bilo 75.000 din. Ko so bili že skoraj na cilju, da bi se polastili velikega plena, je privozil mimo tovorni avtomobil avtobusnega podjetja Peregrin iz Kamnika. Šofer je koj opazil na Mejačevi trgovini odprto okno sredi noči ter je hitro zbudil domače. Vlomilci so še srečno pobegnili skozi okno in so pustili na dvorišču celo nekaj drobiža, na katerega so bili naleteli v trgovini. Preiskava je dognala, da so bili lopovi pri blagajni na delu z rokavicami, da niso pustili nobenega prstnega odtisa.

Sodišče je sodilo tri ubijalce. »Slov. gospodar« je že poročal o krvavem dejanju, ki je bilo zagrešeno 18. februarja pod večer v Savcih. 24 letni zgleadni posestnikov sin Janez Janžekovič se je vračal okrog petih popoldne od svoje neveste proti domu. Kakor hitro se je poslovil od zaročenke ter stopil na cesto, je odjeknil strel in Janžekovič se je zgrudil zadet v trebuh. Na tleh ležečega so trije napadalci še z noži in koli tako obdelali, da je revež hitro podlegel prehudim poškodbam. Orožniki so napadalce kmalu izsledili in zaprli. Dne 14. avgusta so se morali trije zagovarjati pred malim kazenskim senatom mariborskega okrožnega sodišča, kjer so se izgovarjali, da jih je pokojni Janžekovič najprej napadel in da so se samo branili. Temu zagovoru pa sodniki niso verjeli in so bili napadalci obsojeni: 21 letni posestniški sin Jakob Petek iz Bratislavcev na pet let in mesec dni robjee, 22 letni delavec Franc Kuhar iz Polancev na štiri leta in tri mesece strogega zapora, 25 letni krojaški pomočnik Ivan Žnidarič iz Bratislavcev pa na dve leti strogega zapora.

Praznik Zveze bojevnikov

Letošnji tabor Zveze bojevnikov na Brezjah 18. avgusta je bil posebno dobro obiskan, ker je bil združen z blagoslovitvijo nove železniške postaje Otoče-Brezje in so ga počastile najbolj odlične osebnosti.

Odlične osebnosti pri bojevnikih

Naš narodni voditelj, prosvetni minister in predsednik senata g. dr. Anton Korošec si je ogledal v soboto pred bojevniškim prazni-

»Da se bo medtem oženil z Marijo Linscott...«
 »Tudi jaz mislim...«
 »In ona bo najnesrečnejša žena na svetu.«
 »Ali se stvar ne da preprečiti?«
 »Jaz je ne morem. Edino tako bi mogel rešiti Marijo, če bi lopova ustrelil.«
 »Ne boš ga ustrelil.«
 »Pač, ko bo napočil čas za to. A zdi se mi, da to ne bo kmalu. Roger namreč ni samo največji lopov, ampak tudi najbolj zvit lisjak. Toda četudi je sam satan z njim, ne bo mi ušel. Sledil mu bom ko senca in ko bo prišel moj čas, bom obračunal z njim.«
 »Erik, pazi, da ne boš plačal z življenjem svoje vname!«
 »Bodi brez skrbi! Jaz sem že neštetokrat zrl smrti v oči, a sem se ji še vedno izognil. Čutim, da se bo tudi zdaj vse srečno izteklo. Mi prebivalci divjine imamo neke vrste šesti čut in ta nas navadno ne vara.«
 »Prav, Erik! Jaz ti želim vso srečo k težavnim nalogi. Zdad pa bom šel k Samu. Nekaj resnih besed bom moral spregovoriti z njim. Z Bogom!«
 Moža sta si stisnila desnici.
 »Z Bogom!« je dejal Erik. »Povej Samu, da je čvekavo ženšče. Drugič naj ne gleda v tako strastne oči kakor so Anitine. Če ne bi bil tega storil, bi bil pri meni ostal in videl, kaj se je godilo v Sončni dolini.«

5.

Taborski ogenj je dogorel; slabotni plamen je še enkrat vzplapolal v rahlem vetru, potem pa je ugasnil. Kolikor je ugašal ogenj, toliko je rasla tema.

Erik je nepremično sedel pri ognju. Tako je bil zatopljen v misli, da ni slišal niti topotanja Bliska, ki se je pasel v bližini, niti opazil izumretja ognja. Strmel je v zvezdnato nebo in mislil na Marijo. V duhu jo je tako jasno videl, kakor da bi mu bila šele včeraj rekla tiste besede, ki jih ne bo nikoli več mogel pozabiti. Doslej ni bilo moža, ki bi bil dvomil o njegovi značajnosti; niti med sovražniki ne. Zdad pa ga je žalila ženska. Proti ženski ni mogel nastopiti. On je hotel svariti Marijo pred Rogerjem, ona pa se niti ni zmenila za svarilo. Najhuje pri stvari pa je to, da je celo napačno sodila njegov nastop.

Slika je za hip obledela, nato pa postala tem jasnejša. Erikove misli so se ustavile pri vsaki podrobnosti. Kako se je moglo vse to zgoditi? Najbrž je bil neroden. Roger je bil bolj okreten. Marija je dama, ki živi v mestu; ni mogla razumeti, kako more biti kdo tako neolikan, da s tako ostrimi besedami izrazi svoje mnenje. Prav za prav ne more biti jezen nanjo, a tudi pozabiti ne more žalitve.

(Dalje sledi)

515.000 besed »ameriščine«. Ameriški jezik se razvija do čedalje večje samostojnosti. Tam tvorijo posebno dosti novih besed, ki jih britska angleščina ne pozna. To in pa drugi razlogi povzročajo, da se Angleži in Američani pogostoma že prav težko razumejo. Da je ameriščina nekaj posebnega, je v ostalem razvidno tudi iz njenega besednega zaklada, ki obsega, kakor so našli iz največjega ameriškega besednjaka, 515.000 besed.

Razvoj človeškega oka. Človeško oko se razvija samo do 15. leta, potem je »dozorelo« in se začneja počasi, toda nezadržno starati... To dejstvo omogoča očesnemu zdravniku, da s precejšnjo zanesljivostjo ugotovi starost kakšnega človeka.

kom dela za spomenik padlim vojakom. Visokega gosta je pozdravil na trgu pred cerkvijo na Brezjah predsednik Zveze g. Mirko Ratej s člani glavnega odbora. G. minister se je razgovarjal s predstavniki bojevnikov in jim je želel mnogo uspeha.

Drugi dan sta se pa udeležila praznika tudi ban dr. Marko Natlačen in ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman.

Zborovanje bojevnikov pred praznikom

V soboto pred bojevniškim praznikom je bila proti večeru seja glavnega in širšega odbora Zveze bojevnikov. Zveza šteje 40 skupin in 6000 sodelujočih članov, katerih pa je vsako leto manj radi odmiranja. Tokrat je bilo sklenjeno, da se bodo sprejemali za člane dolslužni kadrovi in se bo na ta način članstvo zopet dvignilo.

Blagoslovitev nove postaje in služba božja na Brezjah

Glavni nedeljski bojevniški praznik je začel zjutraj s slovesno blagoslovitvijo nove postaje Otoče-Brezje, katero je izvršil po izrečenih pozdravih banu in škofu sam ljubljanski škof

**Bog živi našo nam deželo,
Bog živi vse slovenski svet,
brate vse,
kar nas je
sinov sloveče matere...**

France Prešeren.

ob navzočnosti odličnih osebnosti in ljudskih množic.

Po opravljenih blagoslovitvenih slovesnostih je šel ves sprevod z Otoče peš na Brezje, kjer je pozdravil pred cerkvijo bana in škofa predsednik Zveze bojevnikov s člani odbora.

Ob 10 je bilo zbranih na Brezjah do deset tisoč ljudi. Sv. mašo in pridigo je imel ljubljanski vladika. V svojem govoru je škof poudaril, da so se zbrali stari in mlajši bojevnik pri Mariji, da jim izprosi pri Bogu mir, svobodo in red, da bomo zamogli tako izpolnjevati dolžnosti, da si zaslužimo večno življenje. Po sv. maši je po odigranju ter odpetju žalostink opravil škof dr. Rožman molitve za padle vojake, nakar je zaigrala godba ponovno žalostinko in je sledil razhod.

Po svetu

Kardinal ljudskih kuhinj, tako imenujejo Parižani sedanjega svojega nadškofa kardinala Suharda. Suhard je naslednik slovečega kardinala Verdierja, ki se je proslavil s svojim delom med delavci, zlasti z gradnjo cerkva v pariških predmestjih. Toliko jih je bilo zgrajenih, da je nadškof Verdier dobil značilen naziv: kardinal 110 cerkva. Njegov naslednik Suhard je vreden dedič njegovega duha in nadaljevalec njegovega delovanja. To je pokazal v težkem času, ki so ga preživljali Parižani med vojno in po zasedbi Pariza. Kardinal Suhard ni hotel zapustiti svojih vernikov, marveč je ostal med njimi, da jih je bodril ter jim pomagal. Ko je po zasedbi Pariza začelo primanjkovati hrane, je kardinal s pomočjo sester sv. Vincencija in drugih verskih redov ter krščanskih društev organiziral ljudske kuhinje, ki so delile hrano vsem, ki so trpeli pomanjkanje. Nič se ni vprašalo, kateri veri ali kateri stranki kdo pripada, pomagalo se je vsem. Kardinal je sam vodil to delo ter nadzoroval ljudske kuhinje. To veliko delo krščanske ljubezni je kardinala zelo priljubilo med siromašnimi sloji Pariza, ki so nadškofa Suharda poimenovali s častnim nazivom »kardinal ljudskih kuhinj«.

Osvoboditev Jeruzalema je eden izmed vojnih ciljev, za kojih uresničenje se Italija voj-

skuje. Palestina z Jeruzalemom je sedaj pod nadoblastjo Angležev. Do svetovne vojne, ki se je začela leta 1914. ter se končala leta 1918., je bila Sveta dežela včlanjena v turško državo. Zmaga zaveznikov — Anglije, Francije, Italije, Amerike — je zelo omejila turško državno ozemlje. Med izgubljenimi pokrajina mi je bila tudi Palestina, ki so jo zasedli Angleži. Glavni nagibi te zasedbe kajpada niso bili verski, izvirajoči iz varstva svetih krajev (Jeruzalema, Betlehema, Nazareta itd.), ki se nahajajo v Sveti deželi, marveč predvsem politični. Palestina je sosedinja Sueškega prekopu, ki je za angleški imperij nenadomestljive važnosti radi pota v Indijo in obrambe te velevažne angleške kolonije. Po tem ozemlju tečejo tudi glavni petrolejski vodi v obmorska pristanišča ob Sredozemskem morju. Iz istih razlogov obrača sedaj fašistična Italija svoje oči v Palestino, da bi jo spravila pod svojo oblast. Če se ji to posreči, bi to bil zelo hud udarec za dosedanjo premoč Anglije v vzhodnem delu Sredozemskega morja. Katoliški krogi Italije pa imajo pri svojih stremljenjih na Palestino zgolj verske nagibe: osvoboditev svetih krajev, ki bi naj prišli pod oblast katoličanov in katoliške Cerkve.

Resno ogrožen položaj francoske kolonije Indokina. Odkar se je Francija predala in

Kratke tedenske novice

Seja naše vlade bo na obletnico sporazuma s Hrvati 26. avgusta v Zagrebu. Ob tej priliki bodo objavljene že dalje časa napovedane uredbe, ki se tičejo predrugačenja našega gospodarskega in socialnega življenja.

Bolgarska vlada je dobila poziv romunske vlade, da se sestane 19. avgusta v Crajovi zastopstvo obeh držav radi vrnitve južne Dobrudže Bolgariji z mejami, kakor so bile leta 1912.

Romunsko in madžarsko zastopstvo se je po tridnevem odmoru 19. avgusta zopet sestalo v Turn Severinu. Na madžarske zahteve glede Sedmograške, ki jih je označila Romunija kot nesprejemljive, je odgovorila romunska vlada z novim predlogom, ki temelji na načelu zamenjave prebivalstva.

Grška križarka »Hella« je bila pri otoku Timos v pristanišču torpedirana od neznane podmornice. Radi potopitve te bojne ladje se je zaostrolo razmerje med Grčijo in Italijo, ker skuša Anglija naprtiti Italiji krivdo torpediranja.

Razmerje med Italijo in Švico se je zaostrolo, ker so angleška letala že parkrat preletela švicarsko ozemlje in bombardirala industrijska središča v Gornji Italiji.

Vlada na Slovaškem je prepovedala Slovaki- njam pod 40. letom starosti služiti v judovskih hišah.

Na podlagi odloka kanclerja Hitlerja so v zadnjih tednih postopno izpustili iz ujetništva skoro vse poljske ujetnike.

200.000 francoskih delavcev in veliko število francoskih ujetnikov je začelo 17. avgusta v od Nemcev zasedeni Franciji obnovitvena dela, ki bodo trajala dve leti.

Angleški minister za vojne dobave Herbert Morrison je rekel 18. avgusta, govoreč o vojnih ciljih Anglije, da se ta pripravlja na svetovno ofenzivo, v katero bo prešla v pravem trenutku.

V Angliji obstoji »češka legija«. Po nemških poročilih pa vsi Čehi niso pripravljeni, da bi se bojevali. Nekaj se jih je uprlo. Zato so angleške oblasti spravile okrog 200 Čehov v koncentracijski tabor.

V Londonu zbrani belgijski ministri, senatorji in poslanci so podpisali zadnjo nedeljo svečano izjavo, s katero stavljajo Angliji na razpolago vse razpoložljivo belgijsko brodogradnjo, mornarje, vojake, opremo in surovine belgijske afriške kolonije Kongo.

Bivši osebni tajnik ameriškega predsednika Wilsona, polkovnik Beckenbridge, je izrazil v svojem nedeljskem govoru po radiu upanje, da bodo Zedinjene države kmalu potegnile meč iz nožnice v obrambo svobode in človeštva. Med Nemčijo in svetovnim zavojevanjem, je dejal, stoji Anglija in Amerika.

Ameriški predsednik Roosevelt in kanadski ministrski predsednik sta podala 18. avgusta skupno uradno izjavo, po kateri je bila sklenjena skupna obramba Združenih držav in Kanade na kopnem, v zraku in na morju.

Ameriški listi pišejo, da je treba govoriti ne le o »bitki za Anglijo«, marveč tudi o »bitkah za Nemčijo in Italijo«.

Nesporazum. Kmetu Hostniku je pogorelo gospodarsko poslopje. Lahko bi požar še pravočasno pogasil, a tega ni hotel, ker je bil zavarovan. Gasilci so prišli ravno prav, da so ostalo poslopje rešili ognja. Prišel je nadzornik zavarovalnice, si ogledal nastalo škodo in vprašal Hostnika, koliko zahteva odškodnine. »No,« previdno meni Hostnik, »takole okrog 50.000 din boste že odrinili.« »Veste kaj, Hostnik,« je dejal nadzornik, »tako velike vsote bržkone ne boste dobili od nas. Paragraf peti zavarovalne police izrecno dovoljuje, da lahko zavarovalnica plača v gotovini ali pa nastalo škodo sama popravi, to se pravi, da stavbo spet na svoj račun pozida. In mi homo zidali!« Hostnik je stis-

Mogočni Jurij

Povest iz domačih hribov

*

Končnik mu ni dal izgovoriti, zagrabil ga je okoli pasa, ga nesel pred duri in zavihtel in zagnal na gnoj. Nato je vrgel še dežnik in klobuk za njim češ:

»Lump! Falot! Zdaj veš, kje so duri! Enkrat še mi poskusi in prestopi mi še kdaj moj prag!«

Počasi se je advokat pobral, odhittel po stezi in za plotom mimogrede obstal ter zagodljal:

»Jaz bom še večkrat prestopil ta prag; pa ti boš zletel iz hiše. Je že moja ta hiša in ne več tvoja.«

Kolikor so ga noge nesle, je hitel po bregu dol. Končnik se je tresel od jeze in trajalo je dobro uro, preden se je spet pomiril.

Čeprav je Tilka svojemu možu zelo v dobro štela, da se je tako možato zanjo postavil, ji le ni hotelo ugajati, da je Hudnika tako surovo nagnal. Saj je advokata s tem le razkuril, da se bo hotel maščevati; to pa je bilo tem bolj nevarno, ker je bilo po vsem, kakor je advokat Juriju gozil, sklepati, da ima advokat Jurija popolnoma v svoji oblasti.

Tilka se je po pravici bala. Že naslednje dni je dobil Končnik advokatski račun, ki mu ga je poslal dr. Hudnik

17

in ki se je glasil na ogromni znesek šest tisoč in pet sto kron. Nato so prihajala dan za dnem uradna in zasebna pisma, ki so Končnika bolj in bolj razburjala. Pisal je zdaj še več in še daljša pisma kakor zadnje čase, odhajal je skoraj vsak dan od doma in je prihajal vsak dan bolj potat.

Tilko je od dne do dne bolj skrbelo. Prijetno presenečenje zanjo je bilo, ko je videla, da je Jurij zdaj spet vsako nedeljo šel v cerkev, in sicer ne le dopoldne k opravi, ampak tudi popoldne k večernicam. Po vsem njegovem vedenju pa je morala sklepati, da je že blizu na kantu. Ali ga je smela v takih okoliščinah zapustiti? Štirje tedni, kolikor je bila obljubila, so se bližali kraju. Če bi jo resno poprosil, naj ostane, bi mu ne mogla odreči. Pa ni rekel nič. Le večkrat jo je pogledal tako otožno in proseče, da ji ti njegovi pogledi niso mogli uiti. Zadnji dan pred njenim odhodom jo je poklical v sobo, sprva se je gohtil z besedo, potem pa je rekel kratko:

»Jutri torej odhajaš?«

Bila je iznenadena in se je obotavljala z odgovorom:

»Da... Mesec je minul.«

»Tedaj bi vprašal, kaj sem dolžen.«

»Nič!« je odvrnila užaljeno. »Moja služba je taka, da se mi za te krajcarje ne znide.«

»Dolžen sem ti še dva tisoč goldinarjev, ki si mi jih za doto prinesla.«

sklenila z Nemčijo in Italijo premirje, so zahrepenele razne države po francoskih kolonijah. V največji nevarnosti je zaenkrat Indokina, ki meji na Kitajsko, v kateri se že tako dolgo bojujejo brez prave odločitve Japonci. Japonska že dalje časa ogroža francosko Indokino z izgovorom, da jo mora zasesti, ker dobiva kitajski maršal Čankajšek ravno skozi to kolonijo angleške in ameriške vojne potrebe. Japonci pravijo, da bodo zasedli Indokino in potem bodo kmalu kos Kitajcem ter bo dolgotrajne vojne konec. Na mejah Indokine si stojijo nasproti kar tri armade. Na meji kitajske pokrajine Kwangsi so zbrali Japonci več divizij. Kitajci so postavili deset divizij na meji Indokine. 15 km v notranjosti

Indokine pa so zavzele francoske kolonialne čete v moči 50.000 mož svoj obrambni položaj. Francosko brodovje je izplulo iz pristanišč Indokine. Japonci pa so zbrali močne pomorske enote v zalivu Tongking. Kitajski maršal Čangkajšek je razglasil, da bo priskočil na pomoč Indokini, če bi bila napadena od Japoncev. Kitajci poudarjajo, da Japoncem ne diši samo francoska Indokina, ampak bi začeli iz te pokrajine ogrožati najvažnejšo angleško obmorsko trdnjavo ter mornariško oporišče Singapur v vzhodni Indiji. Položaj Indokine je zelo resen in bo prišlo do čisto novih vojnih zapletljajev, ako se Francozi in Japonci ne bodo mirno pogodili.

lir, po drugi strani pa bi lahko sprejemala vso sudansko bombažno proizvodnjo.

Sudan, ki je devetkrat tako velik kakor današnja Italija, a šteje le šest milijonov prebivalcev, ima za to državo torej velik gospodarski pomen. Med poljedelskimi kulturami v poplavnem ozemlju Nila in na 60.000 ha makvanskega ozemlja, ki ga umetno namakajo, je bombaž na prvem mestu, omeniti pa je tudi sudanski sezam, zemeljske oreške, gumi arabikum, dateljne, različne vrste lesa. Med živino je omeniti nad milijon velblodov, 400 tisoč mezgov, poldrugi milijon glav govedi, pet in pol milijona ovac in koz. Angleži se niso nikoli posebno zanimali za sudanske zemeljske zaklade, toda po italijanskih navedbah so tam znatna ležišča bakra, železa in svinca, a zlato pridobivajo še danes s preprostimi sredstvi.

Zunanja trgovina anglo-egiptskega Sudana je bila v zadnjih letih večinoma v ravnovesju. Izvozu bombaža, kož in drugih njegovih proizvodov, je uvoz tekstilij, strojev, sladkorja in premoga za rečno plovbo prilično ustrezal. Največji delež je imela v zunanji trgovini Sudana Anglija, ki je skupaj z južno Afriko in Indijo prevzemala skoraj vso nje-

Od Italijanov ogrožene angleške kolonije v Afriki

Kdo je gospodar v Afriki?

Ogromni svetovni del Afrika je porazdeljen na kolonialno posest, katera pripada: Angliji, na drugem mestu je Francija, sledijo pa še: Italija, Portugalska in Španija.

Italijanski osvajalni cilji

Angleške afriške kolonije so bile čisto varne, dokler se je borila z njo Francija. Kakor hitro pa se je Francija vdala ter si izprosil premirje, je začela Italija od severa in vzhoda ogrožati one velikanske dele Afrike, v katerih gospodarijo Angleži.

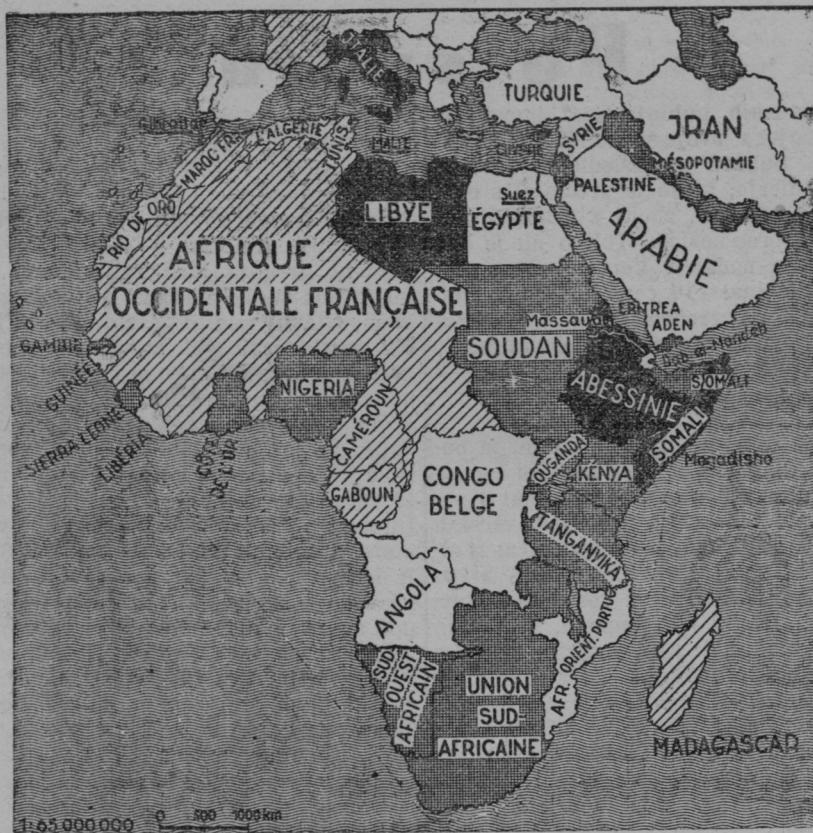
Pred vstopom v vojno ob strani Nemčije je zahtevala Italija od Anglije prost prevoz skozi Sueški prekop in od Francije pa pristanišče Džibuti v francoski Somaliji na vzhodni afriški obali, od koder pelje ozkotirna in edina železnica v italijansko Abesinijo do njene prestolnice Addis Abebe. Ker na ti dve zahtevi nista marali pristati ne Anglija ne Francija, so se Italijani lotili nasilnega vdiranja v angleški Sudan v osrednji Afriki in v angleško Somalijo na vzhodu.

Napad na omenjeni angleški koloniji je Italijanom omogočen na Sudan iz njihove Libije od severa in od vzhoda iz Abesinije. Angleško Somalijo si pa skušajo italijanske čete osvojiti iz Abesinije in iz italijanske Somalije. Cilj italijanskih bojev na vzhodu Afrike je: spojitve njihove Somalije z angleško in francosko.

Gospodarski pomen Sudana

Anglo-egiptski Sudan, ki se razprostira med obema velikima italijanskima kolonialnima področjema, Libijo in italijansko vzhodno Afriko, ne vzbuja zanimanje italijanskih go-

spodarskih krogov šele od danes, ko je postal vojno ozemlje. Italija bi s svojo industrijo lahko zadostila vsej sudanski uvozni potrebi, ki znaša letno tri milijone egiptskih

Molčala je. Čez nekaj časa je dejal po sili:

»Žal sem vtaknil ta denar v gospodarstvo, ne da bi ga bil dal zate vknjižiti. Strašno mi je sitno in sram me je, ker ti ga zdaj ne morem vrniti... Jutri bom prijavi konkurz.«

»Za božjo voljo,« je vzklila, »ali je tako daleč? Kako je to mogoče?«

Srdito je zaškrtal z zobmi, si segel v lase in šele čez nekaj časa je rekel z muko:

»Ta lump, ta Hudnik me je spravil v dolgove. Za najbolj nore špekulacije me je nagovoril, tako da sem vsakokrat zgubil. Najbolj bi mi bila še parna žaga šla; toda odkar je les padel, imam tu tudi samo izgubo. Pri cementu, pri apnu, pri opekarni pa sem se povsod zašpekuliral. Zdaj sta mi dve menici zapadli, ki ju ne morem plačati.«

Tilka je bolestno vzdihnila.

»Najbolj mi je hudo, da sem tebe spravil ob tvojih dva tisoč goldinarjev.«

»Jaz nimam več pravice do tega denarja,« je rekla; »saj sem ga otrokoma zapisala.«

»Otroka sta umrla.«

»Dedič je oče.«

»Ali naj tega denarja potemtakem ne priglasim v konkurzu?«

»Ne. Na noben način ne... Koliko pa je prav za prav dolgov?«

»Več kakor je vredno vse posestvo. Meni ne ostane nič kakor obleka, ki je na meni.«

»Moj Bog!... Ko bi človek mogel pomagati!«

Izgovorila je te besede s tako sočutnim glasom, kakor ga ni še slišal od nje, kar je bila na Ledinah. Tedaj se mu je zdelo, da bi mu bilo treba le besedo reči pa bi jo nagovoril, da bi ostala in ne le ostala, ampak mu postala zopet kakor nekoč...

Toda ne, na to ni smel več upati. Po vsem videzu je imela Tilka službo, ki je morala biti zelo dobra in izvrstno plačana. On pa ji ni mogel ničesar nuditi, niti ni bil v stanu, da bi jo redil in oblačil. Videti je, da je na dobro vajena; pri njem pa bi jo čakalo le pomanjkanje.

Tista grda beseda, ki jo je bil Hudnik zadnjič izrekel, češ da bo beraško malho za njim nosila, ga je ko trn bodla v dušo. — Ne, teh križev ni mogel valiti še nanjo. Pozneje bi se utegnila kesati, če bi ostala pri njem, očitala bi mu, da jo je pahnil v bedo — pa bi bile zadnje reči hujše od prvih... Ljubezen, ki ga je z vso silo vlekla k njej, ga je obenem tudi odvrčala, da ni mogel in ni hotel žene prikleniti na svojo nesrečo.

Ko je še molčal, je Tilka dejala:

»Prihranila sem si štiri tisoč kron in, kolikor mi je znano, bom še po očetu dobila dva tisoč goldinarjev. Ta denar bi lahko dala. Vsaj za eno menico bi bilo menda dovolj.«

nil pesti. Toda kaj je hotel! Dobil je sicer novo, lepo gospodarsko poslopje, kljub temu se je pa neznansko jezil. — Čez leto dni je spet prišel v vas zavarovalni agent. Komaj pa je odprl usta, že ga je Hostnik nahrulil: »Ven, ven, ne maram nič več slišati o vašem zavarovanju! Presneti mestni škrici!« »Toda, Hostnik, jaz bi vaše življenje...« »Sama sleparija! Ven, ven!« »Ampak, mogoče bi zavarovali svojo ženo Lizo,« vpilje agent že pri vratih. »Lizo? Kako pa je to?« Agent se potrudil, da mu na čim bolj umeven način raztolmači. Toda čim dalje govoril, tem bolj je Hostnik razburjen. Slednjič bruhne iz njega: »Jezik za zobe, salamenski ušivec, bi me rad spet naplahat, kaj? Če mi Liza

govo poljedelsko proizvodnjo, po drugi strani pa je uvažala vanj nad dve tretjini tega, kar je sam potreboval. Italija je tu navzlic temu, da mejita na obeh straneh Sudana obe njeni kolonialni posesti, imela le podrejeno ulogo. Za bodoči razvoj Sudana je važno, da razpolaga ta z dobrim omrežjem rečnih vodnih poti, ki merijo skupaj 5000 km, in s preko 3000 km železniških prog.

Dve smeri italijanskega napada na Sudan

Italijani skušajo prodrati v angleški Sudan od severa iz Libije in od vzhoda iz Abesinije.

V Libiji bi naj bil zbral italijanski maršal Graziani nad 300.000 mož, s katerimi hoče izvesti napad ne le na Sudan, ampak tudi na Egipt, da bi se polastil Sueškega prekopa.

Na področju severnega Sudana, ob izhodišču železniške proge iz Port-Sudana v notranjščino Sudana, ki gre v dveh smereh čez Kasalo proti jugu in čez Atmo vzporedno z veliko progo iz Kaire v Capetown (čisto na jugu Afrike), so zgradili Angleži na novo mnogo utrd in letališč. Te utrdbe, letališča in železnice bombardirajo Italijani dnevno iz zraka.

Mnogoštevilne angleške protiletalske baterije branijo letališča, predvsem pa železniško križišče portsudanske železnice. Kljub temu se je italijanskim letalom posrečilo popolnoma razdejati obe železniški progi v dolžini večsto metrov. Takšni napadi Angležem po načrtu prekrizujejo oskrbo tistih čet, ki se bore v Sudanu. Odkar so z Aleksandrijo in Sredozemskim morjem pretrgane vse zveze, so britanske afriške čete v Sudanu navezane na ojačenja, na dovoz streliva in živeža čez Aden (čisto v južni Arabiji) in Port-Sudan. To se pravi, da pomeni vsak nov italijanski napad na ta oporišča in na Port-Sudan občutno oslabitev britanskih čet in okrepitev italijanskih postojank za poznejšo ofenzivo na glavno mesto Sudana — Kartum.

Iz Abesinije so prodrli doslej Italijani v zgornji del nilske pokrajine in so zasedli angleško postojanko Kurmuk. Zasedbo Kurmuka so Italijani dolgo in skrbno pripravljali. Angleži so mesto utrdili in pripravili tam velike količine streliva in živil. Kurmuk obvlada rečne pokrajine Belega in Modrega Nila, ki imata za Sudan in Egipt velik pomen. Italijanske čete so zasedle mesto po srditih borbah. Po večurni borbi se je Italijanom posrečilo zasesti utrdbo in vkorakati v mesto. Angleške čete so se umaknile proti zapadu.

Z zasedbo Kurmuka je italijanskim četam odprta pot proti Belemu Nilu. Smer napada gre sedaj proti tej reki, da bi se zasedla nato južnoželezniška sudanska proga, ki vodi od Ranada čez Senaro proti glavnemu mestu Sudana, Kartumu.

Kratek obris Somalije

Kolonija angleška Somalija meri po razsežnosti 176.000 kvadr. kilometrov, a ima samo 350.000 prebivalcev. Prebivalstvo je zagrizeno muslimansko, bojevito, nenaklonjeno tujcem in se ukvarja z živinorejo, lovom ter trgovino.

Dežela je precej bogata na rudah, ki se pa ne izkoriščajo v zadostni meri.

Britsko Somalijo so osvojili Egipčani leta 1875., toda Angleži so jih pregnali ter prevzeli njih posest. Vendar so proglasili Britsko Somalijo za svojo kolonijo šele leta 1898. Domačini niso bili posebno naklonjeni novim gospodarjem, zato so večkrat izbruhnile vstaje. Hadži Muhamed ben Abdulah je vodil svoje rojake proti osvajalcem dvakrat: leta 1899. in 1903. Angleži so imeli v začetku velike izgube, na kraju pa so vstase porazili in ostali gospodarji v deželi.

Italijanska ofenziva v angleško Somalijo

Napad italijanske vojske na angleško Somalijo se je pričel v treh smereh v širini nekako 100 milj. Sedanji letni čas je za vojaška gibanja posebno težaven. Stepna pokrajina je sedaj skoro brez vode.

Zemljevid k italijanski ofenzivi v angleško Somalijo

Na drugi strani pa je treba priznati, da je tudi položaj v angleški Somaliji postal težavnejši zaradi francoske predaje. Angleška Somalija je sedaj od vseh strani obdana od italijanskega ozemlja.

Kakor znano, francoske oblasti v francoski Somaliji dalj časa niso sprejele pogojev predaje francoske vlade v Vichyju, toda sedaj prihajajo tudi iz Džibutija poročila, da je prevzel tam poveljstvo že novi francoski poveljnik, ki ga je imenovala francoska Petainova vlada. Dosedanji francoski poveljnik, ki je bil naklonjen Angležem, je skupno z dosedanjim guvernerjem odpotoval. Verjetno so francoske oblasti v Somaliji dosegle že popoln sporazum z Italijani.

Italijanska vojska pod poveljstvom abesinskega podkralja vojvoda d'Aosta je prodrla preko meje angleške Somalije, dospela do morja in zavzela pristanišče Zeilo s 7000 prebivalci.

Velika nevarnost za angleško Somalijo bo nastopila, ako se bo Italijanom, katere podpirajo pri prodiranju skozi puščavski svet abesinski vojaki, posrečilo zavzeti največje somalijsko mesto in luko Berbera, ki je glavna prometna postojanka za celotno angleško somalijsko kolonijo, in šteje 20.000 prebivalcev.

V Rimu pravijo, da bosta Zeila in Berbera služili kot izvrstni oporišči za napade na angleško utrdbo Aden ob jugozahodnem koncu Arabije, ter pravijo, da je Aden v resnici Gibraltar Rdečega morja. Ta utrdba bo eden glavnih ciljev italijanskih napadov na tem področju. Z omenjenih dveh postojank bo možno v dobri pol ure prileteti z letali nad Aden. Smatrajo, da bodo pri napadih na to angleško pomorsko postojanko uporabili tudi padalce.

Zaključek

Iz zgoraj povedanega in po dosedanjih uspehih je podana možnost, da uspe Italijanom, ker so Angleži preveč zaposleni z obrambo svoje otoške domovine, zasedba angleškega Sudana in osvojitve ter združitve italijanske, angleške in francoske Somalije.

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

Smrt in pogreb daleč na okrog znane posestnice. Od Sv. Marjete ob Pesnici poročajo: Tukaj smo spremili k večnemu počitku našo daleč na okrog znano in spoštovano posestnico Kraut Antonijo. Pred 17 leti je izgubila svojega moža Franca, kmeta v Ložanah, ter si je nato uredila pri svojem vinogradu na hribčku Rim v Ruperčah prav lepo svoj dom, kjer je s svojo priznano gostoljubnostjo sprejemala prav

rada svoje znance in prijatelje. Toda tega prijetejnega doma ji ni bilo naklonjeno dolgo uživati. V starosti 69 let jo je Vsemogočni po več dneh hudega trpljenja rešil zemeljske solzne doline in tako smo jo v velikem pogrebnem zboru spremili na kraj miru in izročili ob strani njenega pokojnega moža materi zemlji. Ob grobu ji je govoril v slovo šentpetrski g. župnik Zalar, ker leži vinograd blage pokojnice v župnji Sv. Petra ter

umre, bi spet ne dobil denarja in bi moral vzeti tisto, katero bi mi zavarovalnica podvalila?! — Ven, ven, mene že ne boš več!«

Cejlončani so najbolj strastni kadilci. Učenjaki so že večkrat raziskovali, kje so doma največji prijatelji tobakove rastline. Znano je, da so Japonci strastni kadilci. Japonec kadil povsod, celo vojaki, ki jim je bilo med vojno s smrtno kaznijo prepovedano seči po cigaretah, so kadili na najnevarnejših mestih fronte, brez ozira na kazni, ki jih čaka. Prebivalci Cejlona so še večji kadilci od Japoncev. Ti kade neprestano, celo med jedjo. Ponoči se dvignejo z ležišč in pokade nekaj pip tobaka ali več cigaret. Pri njih kade že otroci v starosti od šest

»Ne, tega ne bom nikoli vzela,« je rekla odločno; »nočem ti pobrati vsega denarja, saj ga sama potrebuješ.«

Tak njegov odgovor je zadel Tilko kakor strela. Hotela mu je pomagati, hotela se mu je približati, on pa je očitno preveč ponosen, da bi od nje kaj sprejel. V hipu jo je minula dobra volja, mehka čustva so splahnela, suho in hladno je dejala:

»Še na misel mi ne pride, da bi se komu silila. Ni bila nikoli moja navada.«

Delj časa sta oba spet molčala. Potem je spet jel on iskati besedo. Z muko je spregovoril:

»Tilka, zaradi otroka — zaradi tistega škerjančikovega otroka — tu sem nedolžen. To je velika lumparija.«

Njo je oblila rdečica. Ali je bila žena? Ali jo je bilo sram? Ni si znal razložiti.

»Tilka,« je še enkrat sveto pritrdil, »lahko prisežem, da s to žensko nisem nikoli kaj imel. Vse se je zlagala... Verjemi mi!«

»Če sodišče koga obsodi, da mora plačati, potem ne more biti kar tako brez vzroka,« je odgovorila trpko.

Ko da ga je udarila po licu, tako se mu je ob teh besedah spačil obraz, s prežalostnim pogledom jo je pogledal, planil pokonci in odhitel.

Tilka je šla v svojo izbo in se je začela bridko jokati. Ali mu je storila krivico? Da. Ko je videla, da se svoje nezvestobe kesa, bi ga ne bila smela zavriniti. Ali pa je kesanje resnično in pravo, če grešnik greh trdo-

vratno taji? Ako pa je vendarle nedolžen? Ne, ne, saj priča vse zoper njega. Toda njegova trdna beseda, vse njegovo vedenje je vendar takšno, da si ni mogoče misliti, da bi se lagal. Na vsak način bi mu bila morala pokazati več vere in več dobre volje. Saj je že itak ves pobit in potr. Nikogar nima, ki bi z njim čutil. Ali je prav, da mu je zaradi nje še bolj težko pri srcu? Ne, zgovoriti se mora še z njim. Jutri se bo lepo z njim pomenila.

Toda drugo jutro Tilka Jurija ni več našla; odšel je ponoči. Žena je bila v veliki zadregi. Brez slovesa ni mogla iti in hiše tudi ni mogla kar tako pustiti. Čakala je dan, čakala dva dni. Ko Jurija tudi tretji dan ni bilo, se je odpeljala v bližnje mestce, da bi Treziko, svojo prijateljico, vprašala za svet. Pri Treziki je nepričakovano srečala špetinovega Matija, ki ji je vedel povedati veliko novico. Končnika so, tako je večni romar povedal, včeraj zjutraj zaradi lažnive krivde, katere so ga osumili, zaprli prav v trenutku, ko je hotel Bog ve kam odpotovati, da bi se ognil posledicam svojega zavoženega gospodarstva.

IX.

Bilo je o kresu. V gostilni Pri Tirolcu v Podklancu je bila dražba; sodnijsko so prodajali Končnikovo posestvo na Ledinah, in sicer najprej Ledinekovo kmetijo s pritliklinami zase, potem pa še posebej Končnikove premičnine.

se je pokojna v svojih molitvah rada zatekala k Gorskemu Materi. Domači cerkveni pevski zbor ji je na domu in na pokopališču zapel žalostinke. Naši blagi pokojniki naj sveti večna luč!

Pogreb žrtve roparjev. V torek smo spremili pri Sv. Barbari v Halozah na pokopališču od gnutnih roparjev zverinsko ustreljeno trgovko Juliko Debeljak iz hiše žalosti v Medribniku. Na domu se je poslovil od nje sosed Anton Jurgec z ganljivim govorom. Voz s truplom so zasuli s cvetjem in venci. Pogreba se je udeležila vsa župnija in mnogi poslovni znanci in prijatelji iz vseh krajev, tudi iz Ptuj, Sv. Miklavža, Sv. Lenarta, Varaždina, Bednje itd., ki so pripeljali s seboj tudi krasne vence. G. župnik je z vso ognjevitostjo in ogorčenostjo obsodil ubijalčno roko in omenil, da v svojem 24 letnem mašniškem poklicu ni doživel tako žalostnega pogreba. Suho ni ostalo nobeno oko, saj mora vendar vsakemu se smiliti družina, pokojna, ki je komaj 30 let stara morala zapustiti otroke v starosti treh mesecev, šest in enajst let. Bila je dobra mati in žena, verna, saj je rada hodila k sv. maši in zakramentom ter je tako rada molila z otroki. Kot dekle je rada igrala na društvenem odru Prosvetnega društva in pomagala prepisovati vloge. Lepo gesto so napravili domači trgovci, ki so v znak sožalja zaprli trgovine in so se vsi udeležili cerkvenih obredov in pogreba. Čudna usoda zasleduje to družino. Tudi očeta Janeza Podhostnika je ubil neki pijan čevljar, imenovan »leseni Jura«, in sicer leta 1914, in tudi sestro Marijo, trgovko, so enkrat napadli roparji, ko sta šla imela z možem trgovino v Višnjici na Zgrebčevem. Takrat jih je pregnala z orožjem. Vseini žalujočim naše sožalje — rajna pa naj uživa večni mir in pokoj!

Lastnik mlatilnice umrl. Pred dnevi je umrl v soboški bolnišnici 40 letni lastnik mlatilnega stroja Sedonja Janez iz Rakičana, ki se je ponesrečil pri mlaitvi, ker ga je zgrabil parni stroj ter mu prizadejal smrtno nevarne poškodbe. Naj mu bo zemlja lahka!

Umrl v visoki starosti. V nedeljo, 11. avgusta, je v lepi starosti 77 let umrl v Soboti posestnik in tesarski mojster Števančec Anton, ki je bil zelo dober človek in vnet gasilec, zato ga je na zadnji poti spremljalo mnogo ljudi. Naj počiva v miru!

Smrtna kosa v Galiciji pri Celju. V sredo zjutraj se je nenadoma od zvonjenja zvonov razširila žalostna vest, da je umrla pridna in skrbna žena Marija Podvršnik, posestnica v Hramšah 29, ki je še razmeroma mlada morala zapustiti to solzno dolino v starosti 45 let. Rajna, ki je bila vzor delavnosti in potrpežljivosti, si je ob strani svojega moža ustanovila, odnosno uredila lep domek, v kojem je vladal pravi red, snažnost in domačnost. S preobilnim delom in trpljenjem si je nakopala neozdravljivo bolezen vodeniko, kateri je sedaj, ko bi imela uživati sadove svojega dela in truda, podlegla. Na zadnji poti smo rajno spremili na Veliko Gospojnico. Za zemeljskim trpljenjem je nastopila boljše življenje, katero si je v polni meri zaslužila. Naj ji bo domača zemlja lahka! Žalujočemu možu in sinu naše sožalje! — V petek, 9. avgusta, smo pa pokopali gospodarja velikega Matkovega posestva

Janeza Polaka, ki je umrl v visoki starosti 80 let. Rajni Matkovi oče je bil tudi vzor delavnosti in pridnosti, ki je vkljub pohabljenosti opravljal vsa težka dela do pozne starosti. S svojo še živečo ženo sta vzgojila in preskrbela osem otrok. Ko mu je pred dobrimi devetimi leti umrl ljubijeni sin Matevž, je slednjega smrt tako porazno vplivala na očeta, da od takrat ni bil več trdnega zdravja. Hudo preizkušenemu možu bo di ohranjen trajan spomin, ostalim domačim pa naše sožalje!

Pogreb najstarejšega farana. V Rečici ob Savinji smo položili k večnemu počitku v nedeljo najstarejšega farana, posestnika Franca Premož, p. d. Pongartnikovega očeta iz Dolsuhe, rojenega leta 1848., ki bi bil čez nekaj mesecev dopolnil 92 let. Pogreb je vodil g. dekan in monsignor Alfonz Požar z dvema gg. duhov-

nikoma. Udeležba je bila zelo številna. Vsi sosede rajnega, bližnji in daljni sorodniki, prijatelji in znanci so spremili rajnega v cerkev in na pokopališče ter mu s tem skazali zadnjo čast in se poslovili od njega. Rajni je bil rodom iz Ljubnega. Leta 1879. se je priženil v Dolsuho na takratno borno posestvo, katerega je s svojo leta 1924. umrlo ženo zelo izboljšal. Pridno in varčno ter trezno je gospodaril, da je tudi preskrbel svojim šestim otrokom lasten kruh, najmlajšemu sinu je pa prepustil vodstvo posestva v dobrem upanju, da ostane njegov vreden naslednik. Živel je vedno kot dober katoličan in rad je prejemal sv. zakramente, zato ga tudi smrt ni našla nepripravljenega. Radodaren je bil siromakom, čislal od sosedov in od svojih otrok. Naj ostane blagi mož v trajnem spominu! — Žalujočim naše sožalje!

Dopisi

Dravsko polje

Trniče na Dravskem polju. Z letošnjo žitno letino nismo nič kaj zadovoljni. Toče čez leto sicer ni bilo, pač pa je neprestano deževno vreme močno škodovalo. Žito je cvetelo v dežju in še dozorevalo v mokrem. Ajda se kaže nekoliko bolje. Če bo vreme sončno in jesen topla, bo mogoče bogato obrodila, da bo vsaj nekoliko nadomestila slabo žitno letino. Vremenske nepravilnosti, predvsem stalno deževno in hladno vreme, so občutno škodovali krompirju, tako da bo tudi pridelek krompirja mnogo manjši. Cena krompirja je 75 par za 1 kg. V primeru s cenami stvari, ki jih kmet potrebuje, je cena krompirja, glavnega pridelka Dravskega polja, dokaj nizka. Dan za dnem čitamo, da je banska uprava dovolila zvišanje cen raznemu specerijskemu blagu in s tem omogočila večji zaslužek trgovcu — zakaj se pa kmetiskim pridelkom ne da primerna cena?!

Slovenska Krajina

Sobota. (Prekmurski prospekt.) Tujskoprometna zveza »Putnik« v Mariboru je v sodelovanju s Tujskoprometnim društvom v Soboti izdala lep turistično-propagandni prospekt za Sobotu in Prekmurje. Prospekt, ki je bil tiskan v bakrotisku, ima obliko petdelnega folderja. Naslovna stran je večbarvna, prav tako tudi orientacijska karta Prekmurja na zadnji strani. Ostali slikovni deli prospekta je tiskan v enobarvnem bakrotisku v temnomodrem tonu; besedila je poldrugo stran, in sicer ločeno v slovenskem, srbohrvatskem in nemškem jeziku. Skupna naklada prospekta znaša 20.000 izvodov. Slike v prospektu so zelo posrečeno izbrane in predstavljajo zanimive motive iz Sobotne in iz posameznih predelov Slovenske Krajine.

Petanjci. (Zveza Slovenske Krajine z ostalo Slovenijo.) V četrtek, 8. avgusta, je bil veličasten petanjski most, ki je dolg 104 m in širok 6.50 m, izročen prometu. Otvoritev sedaj ni bila bučna, ker se bo slovesna blagoslovitev izvršila v bliž-

nji bodočnosti, a vendar se je zbralo precej ljudi, ki so temu velevažnemu dogodku prisostvovali. Most je izročil prometu tehnični vodja g. inž. Skoberne. Gradnja mostu samega je stala približno 2.640.000 din, a premostitev Mure in poplavljenega ozemlja s cesto vred pa stane nad šest milijonov dinarjev. Ta most je zelo važen ne samo za gornje Prekmurje, temveč za vse Prekmurje, ker se je sedaj promet razen veržejskega mostu, ki je pa že v zelo slabem stanju, vršil samo preko brodov, ki pa za večji promet niso ravno najbolj primerni.

Turnišče. V četrtek, 15. avgusta, smo imeli največje prošenje, na katero je prihitelo od blizu in daleč mnogo ljudi, da se poklonijo Mariji pod črnim logom. Ta dan je pridigal nedeljski novomašnik g. Ivan Magdič. — Dela pri našem farno-prosvetnem domu se bližajo koncu in se bo na Malo mašo izvršila slovesna blagoslovitev, kar že vsi težko pričakujemo. — Z žalostjo smo sprejeli na znanje vest, da je naš rojak g. Štefanec zopet resneje zbolel ter je odšel v ljubljansko bolnišnico iskat ljubega zdravja. Priporočamo ga v molitev!

Motovilci. Kakor povsod drugod, tudi pri nas mlatio in s tem dovršujemo najvažnejše letno delo. S pridelkom smo še kolikor toliko zadovoljni, čeprav je znatno slabši od lanskoletnega. Pri mlaitvi je pomagal tudi 16 letni posestnikov sin Frumen Jožef, a pri tem je imel smolo ter je po nesrečnem naključju padel z mlaitilnice in si zlomil nogo.

Murski črnei. Komaj začne krompir in koruza zoreti, so že poljski tatovi pridno na delu. Posestniku Sercu so že izkopali preko 400 jam krompirja, zato bi prosili oblast, da bi tudi tem zlikovcem posvečala več pozornosti, ker sicer nimamo nobenega veselja do dela.

Beltinci. Na praznik Velike maše, 15. avgusta, smo pri nas zopet imeli novomašno slovesnost, ki nam jo je pripravil salezijanski duhovnik-novomašnik g. Zorko Štefan iz Ižekovec, ki je dovršil bogoslovne študije v Italiji. Pridigal mu je

V dvorani Tirolčeve gostilne so sedeli pri dolgi mizi: na čelu sodnik, sodni kanclist in pisar, zraven teh pa podklanjski župan in dva občinska moža. Med kupci je bilo več Končnikovih upnikov, tucat kmetov iz spodnjih krajev, nekaj obrtnikov iz bližnjega mesta in več tujevc. Največ je bilo radovednežev.

Bliizu uradnih gospodov je sedel advokat doktor Hudnik, ki ga je sodišče bilo postavilo za konkurznega upravitelja, tako da je bliizu šest tédnov že upravljal gospodarstvo na Ledinah. Tega so smatrali za prvega kupca in za bodočega lastnika Ledin. Saj je sam že večkrat dejal, da kmetije na Ledinah ne izpusti. On je tudi bil, ki je dosegel, da posestva niso visoko cenili, ampak določili izključno ceno le na petdeset tisoč, čeprav je bilo posestvo z vsemi raznimi napravami, v katere je bil Končnik zabil težke tisočake, med brati vredno precej več. Advokat je računil, da bo posestvo poceni dobil, potem pa razkosal in na drobno prodal pa pri tem mastno zaslužil.

V Podklancu bi bili ljudje Ledine vsakemu prej privoščili kakor advokatu; bili pa so prepričani, da drugega kupca ne bo, ki bi bil advokatu kos.

Čisto v zadnjem kotu je sedelo pri mizici zraven okna več bajtljarjev, med njimi špetinov Matija in njegov brat Blaž. Matiju med tolikimi ljudmi ni bilo kaj prida pri sru. Da bi mu nikomur ne bilo treba gledati v lice, se je s hrbtom naslonil na mizico in nameril svoj daljno-

gled na križ v oknu ter kupal po bližnjih hribih. Tisti okoli njega so ga imeli za norca in so ga dražili:

»He, Matija, kaj pa vidiš na Brinjevi gori? Ali iščeš zajce ali dečle?«

»Osle!«, jim je zabrusil. »Pa so vsi k Tirolcu odšli.«

Vse se je zakrohotalo. Vtem je zacingljal gospod sodnik. Prebral je obširen spis, v katerem je bilo popisano, kaj vse pride na licitacijo in na koliko je kaj cenjeno. Potem se je začela dražba. Kanclist je stopil na stol in je zaklical:

»Ledinekovo posestvo v Podklancu se daje za petdeset tisoč kron.«

»Dam jaz!« se je hitro oglasil doktor Hudnik. Naglo so sledile še druge ponudbe, ki so nagnale ceno na šestdeset tisoč kron. Dva Končnikova upnika sta pridala še pet tisoč kron. Potem je šlo počasneje. Ponudbe so se dvigale le po stotakah, največ je bilo, ko je nekdo ponudil tri sto kron več; vendar so prignali že na devet in šestdeset tisoč kron.

Tedaj je advokat je enkrat mogočno mahnil, da bi oplašil druge licitante, in je ponudil sedemdeset tisoč kron. Za lepo posestvo z žago in opekarno tudi to še ni bilo mnogo. Vendar je bilo videti, da nihče ne bo več ponudil. Kanclist je vprašal:

»Ali da kdo več? — Sedemdeset tisoč k prvemu, sedemdeset tisoč k drugemu...«

let dalje. Cejlončani so najboljši odjemalci tujege tobaka. Po javnih lokalih imajo posebne zažigalne vrvice, kjer prižigajo gostje svoje pipe ali cigarete, da tako prihranijo na vžigalcih. Meter dolga vžigalna vrvice gori šest ur.

»Poljski dom« v Londonu. Pred nedavnim je kentski vojvoda na svečan način odprl »Poljski dom« v Londonu. Svečanosti se je udeležil tudi zunanji minister lord Halifax, ki je imel pri tej priliki govor, v katerem je poudaril odločenost Poljske, da se bori za svoj narodni obstoj.

20.000 italijanskih delavcev bo dobilo delo v nemški industriji, kakor to določa sporazum, ki je bil sklenjen med fašistično zvezo in med nemškimi ministrstvom za delo,

(Dalje sledi)

sorodnik g. Hesman. Ob lepem vremenu je bilo na novi sv. maši mnogo ljudi.

Tropovci. V sredo, 7. avgusta, se je pri nas zgodila prometna nesreča, ki bi skoraj zahtevala življenje motociklista Kunovarja. Omenjeni vozač je na ozki cesti srečal kmetijski voz in ker na ozki in slabi poti ni dovolj obvladal motorja, se je zaletel v prednji del voza s tako silo, da ga je vrglo daleč proč in je obležal v mlaki krvi. Prvo pomoč ponosrečencu sta nudila medicincev Kovač in gđčna Antauerjeva.

Haloze

Sv. Avguštin v Halozah. V sredo, 28. avgusta, je že god sv. Avguštin! Naglo se bližajo dnevi njegovega prošenja. Letos bomo slovesno obhajali sv. Avguštin v soboto, 31. avgusta, in sicer: v soboto ob 10 sv. maša, ob 16 spovedovanje, ob 18 hrvaška pridiga, potem slovesne večernice in molitve za mir. V nedeljo, 1. septembra: ob 6 sv. maša, ob 7 sv. maša s pridigo, ob 9 tiha sveta maša, ob 10 pridiga in slovesna sv. maša. Ko je sv. Avguštin živel, so bili hudi časi, tudi vojne; zato se letos, ko živimo v tako razburkanih časih in v vednem strahu pred vojno s tem večjim zaupanjem zatekajmo k ljubemu Bogu in njegovim svetnikom. Poromajmo v velikem številu na strmí griček Sv. Avguštin, da bodo naše molitve tem uspešnejše. Predložimo mu vse svoje nadloge in stiske ter ga prosimo, naj posreduje za nas pri Bogu, da nam skrajša in olajša težke čase. Delajmo pokoro, da nas neskončno dobri nebeški Oče obvaruje: kuge, lakote in vojne!

Konjiški okraj

Slov. Bistrica. V nedeljo, 25. avgusta, ob priliki žeganja se vprizori v Slomšekovem domu po večernicah prav mična in zabavna igra za otroke in odrasle. Pevske točke so tudi na sporodu. Pridite v obilnem številu!

Savinjska dolina

Liboje pri Petrovčah. Pri nas je praznoval Poteko Franc pri najboljšem zdravju 80 letnico svojega življenja in krogu svojih dragih. Kot pristna, trdna slovenska korenina je že nad 50 let zvest naročnik »Slovenskega gospodarja«. V sosednih Grižah je bil 28 let podžupan. Svoje otroke je vzgojil v dobrem krščanskem duhu in so vsi preskrbljeni. En sin je ugleden kmet in podžupan ter cerkveni ključar v Vojniku, drugi je dober kmet in cerkveni ključar v Libojah. Jubilantu »Slov. gospodar« iskreno čestita z željo, da bi še dolgo let obhajal čil in zdrav svoj rojstni dan!

Šaleška dolina

Bele vode. Prosvetno društvo bo igralo dne 25. avgusta — na belovoško lepo nedeljo — po večernicah na prostem Finžgarjevo ljudsko igro »Veriga«. Vse prijatelje katoliške prosvete vlijudo vabimo!

Laški okraj

Laško. Slomšekovo prosvetno društvo priredi v nedeljo, 1. septembra, po prvi sv. maši v nadžupnijski dvorani farno zborovanje v širšem obsegu za članstvo Slomškovega prosvetnega društva, Fantovskega odseka in Dekliškega krožka nadžupnije Laško. Zborovanje ima namen poživeti katoliško zavest in slovenski narodni čut med našim ljudstvom, predvsem pa med članstvom naših organizacij. Na zborovanje bo govoril urednik »Slovenca« g. Franc Tersegav in Ljubljane. Naša mladina bo nastopila poleg glavnega govornika s poučnimi prizori in zbornimi deklamacijami. Vabljeni so prijatelji katoliške prosvete tudi iz sosednjih bližnjih župnij, predvsem naj pokaže udeležba mož in fantov, da naš katoliški prosvetni pokret v laški okolici ima ravno v njih podlago za uspešno delo v blagor našega naroda.

Posavje

Sevnica ob Savi. Dne 8. septembra poromajo rvaški delavci na Sveto planino nad Trbovljami. Polovična voznina! Zjutraj se peljemo do Trbovelj in zvečer se vracamo. Po pridigi in sveti maši bo na prostem veliko delavsko zborovanje in prepevanje slovenskih narodnih pesmi. Prav vse delavce vabimo, da pohitite na prelepo Sveto planino, da se izroče božjemu varstvu. Vabimo tudi vse prijatelje delavcev, mlade, stare, može, žene, fante in dekleta! Pojasnila se dobé pri Obrču v šmarju ali pa v kaplaniji. Pohitite s prijavi! Na svidenje dne 8. septembra na Sveti planini!

Videm ob Savi. Po okolici Vidma in okrajih Krško, Novo mesto, Zagreb in Brežice je že delj

časa plenila petčlanska vlomilska družba, katero se je posrečilo pred kratkim podjetnim krškim orožnikom razkrinkati in čaka zdaj plačilo v zapornih okrožnega sodišča. Gre za 28 letnega samskega delavca Omerza Jožeta iz Blance pri Rajhenburgu, Zakšek Jožeta, delavca, rodom iz Artič, 35 letnega posestnika Cizel Ivana iz Brezine pri Brežicah, 31 letnega delavca Černoš Ivana iz Artič ter 30 letnega zidarskega pomočnika Antona Omerza iz Žadovinjska pri Krškem. Rokovnjači imajo na vesti čez 40 vlomov v skupni škodi okrog 120.000 din. Raznim posestnikom in obrtnikom so odnesli slanine, usnja in raznega blaga za lepo vsoto. Tudi kolesa niso bila varna pred njimi. Le izredni pazljivosti krških orožnikov se je zahvaliti, da so vlomilci razkrinkani. — Videmčani smo sicer bolj tihi in mirni ljudje, vendar pa vztrajno delamo, četudi se o tem ne piše. Tudi glede zasluzka so se razmere nekoliko izboljšale, odkar obratuje celulozna tovarna. Spomladi pa upamo, da se začne pripravljati dela za gradnjo velikega železobetonskega mostu čez Savo. Radi izredno primerne lege kraja se tudi precej zida. — Poleg potrebnih društev obstoja tudi bratovščina jeruzalemskega osla, ki pa zadnji čas precej peša in le še par najagilnejših članov ostaja zunaj cerkve.

Rajhenburg. 1. avgusta nas je zapustil priljubljeni kaplan g. Ramšak Viktor. Odšel je na novo službeno mesto v št. Jurij ob juž. žel. Pri nas je z uspehom deloval nat dve leti. In izpraznjeno mesto pride novomašnik g. Franc Lipičnik, doma iz šmartnega v Rožni dolini. — Rajhenburg s svojo lepo zeleno okolico je znan letoviščarski kraj. Najbolj je obiskan naš Bohor. Ni zaman pesnik pel o njem: »Bohor, ti si krasan, ti Posavja si vladar...« Nekaj pa nas boli: veliko je namreč izletnikov, ki izostajajo nedeljo za nedeljo brez sv. maše, tudi domačini, dasi bi lahko bili vsako nedeljo že ob 5.15 v farni cerkvi pri sv. maši. Pa tudi to nam ne ugaja, da nekateri letoviščarji hodijo po trgu v kopalni obleki. Gospodje, mi smo v civiliziranem kraju in tako »afriško divjaštvo« z vso odločnostjo zavračamo! Tudi romarji prihajajo v lepem številu. Pripeljejo se navadno skupine z avtobusi in vsi odhajajo na svoje domove vedno polni navdušenja z najlepšimi vtisi in občudovanjem nad veličastno baziliko »Lurške Marije«. Gospode iz naše in sosednje škofije vabimo, da bi v teh sončnih dneh pripeljali in vodili svoje ovčice k Lurški Mariji in tu s koprnečim sreem prosili za mir in blagor domovine. — Preko sto naših faranov je poromalo 10. in 11. avgusta k Mariji Pomagaj na Brezje. — Posavski kaplani so imeli 29. julija izlet na Bizeljsko. Prihodnjč se bodo zbrali v Sevnici, kjer bodo naredili načrt za strumno delo v šoli v novem šolskem letu. Hvale vredno! Ob

Poskusil sem
eno in drugo, končno ostanem
le pri
'CROATIA'-bateriji

tež priliki opozarjamo starše, da se že zdaj odločijo, da bodo naročili svojim otrokom »Vrtec« in »Luč«, za katero si posebno posavski gospodarje kateheti veliko prizadevajo. V katoliške hiše katoliške liste! Katoliškim otrokom katoliški tisk v roke! — Kar se tiče v socialnem oziru se je tudi že malo izboljšalo. Rudnik TPD pri nas dela s polnim obratom. V Rajhenburgu gradi veliko elektrarno, ki bo v jeseni že pod streho, in še več stanovanjskih hiš. — Rajhenburška občina tudi že gradi svoj toliko zaželjeni in prepotrebni vodovod in je zajetje pod vodstvom banovinskega strokovnjaka že gotovo. Kot se je izkazalo, bo vode dovolj za še tako velik prirastek prebivalstva. Prvi del bo to leto že dogradjen. Sedaj so naši nasprotniki že lahko izpregledali, da se naši občinski očetje ne šalijo in da ni to nikak volilni manevar, kakor so to predbivalci, češ da je to še »zajec v grmovju«, ampak da je to goło dejstvo, ki zasluži vso pohvalo in priznanje našim vrlim možem. — Prihodnji živinski sejm 26. avgusta se bo vršil tudi že na novem sejmišču. Te dni je bila komisija, ki je sejmišče z največjim zadovoljstvom odobrila, rekoč, da je to sejmišče res najlepše v brežiškem okraju. To je nov dokaz, da sedanja občinska uprava res dela in skrbi za napredek ter blagor občanov.

Kranjska

Limbarska gora pri Moravčah. Kakor običajno vsako leto, bo tudi letos na angelsko nedeljo pri sv. Valentinu na Limbarski gori cerkveno-romarski shod in žeganje. Letos pade ta nedelja na 1. september. Cerkevno opravilo bo naslednje: na predvečer, v soboto, 31. avgusta, bo ob 18 pridiga in pete litanije. V nedeljo zjutraj sv. maše ob 6 in ob 10, obakrat s cerkvenim govorom. Limbarska gora je znana kot ena najlepših razglednih točk, to zatrjujejo vsi, kateri pridejo gori. Dostop je mogoč iz vseh strani. Zveza je ugodna z avtobusi na progi Ljubljana—Celje, postajališče Blagovica ali Spodnje Loke, vas, ki leži ob državni cesti Ljubljana—Celje. Od tod do vrha Limbarske gore je 40 minut pešhoje. Romarji in izletniki vlijudo vabljeni.

Kmečka trgovina

Po čem bo sadje?

Naša trgovska delegacija, ki se je z Nemci pogajala o cenah letošnjega sadja, se je iz Nemčije že vrnila. Kakor se izve, so Nemci pristali, da za rano in jesensko sadje plačajo 21 mark za 100 kg (marka velja za uradnem tečaju 14.80 din), za zimsko sadje se pa bodo v septembru vršila ponovna pogajanja in bo naša delegacija za zimsko sadje skušala doseči še boljše ceno.

Na podlagi gornjih dejstev je Kmetijska zbornica sklicala sestanek, na katerem bi se določile najnižje cene za jabolka pri prevzemu od sadjarjev. Sklep sestanka, na katerem so bili tudi zastopniki Prizada, banovine, zadrug in sadnih trgovcev, je bil ta, da mora znašati najnižja cena sadja pri prevzemu od sadjarja 2.25 din za 1 kg. Toda sadni trgovci kakor tudi zadruge same so že takoj naslednje dni po tem sklepu ugotavljale, da je cena 2.25 din le previsoka. Morda bi se po tej ceni še lahko tu in tam plačale kakovostno dobre sorte, nikakor pa ne kakovostno manj vredne sorte. Na drugi strani se pa sadjarji spet drže cene 2.25 din, poudarjajoč, da so na to ceno sadni trgovci in zadruge same pristale. Posledica tega je, da sadna trgovina stoji, kajti trgovci in zadruge poudarjajo, da kljub prvotnim sklepom sadje ne morejo draže plačati kot po 2 din kilogram, prevzeto od sadjarja, sadjarji, posebno večji, pa za to ceno sadja ne dajo. Tako bodo najbrž še tiste malenkostne količine ranega sadja (astrahan, šarlamovski), kolikor ga je, segnile, oziroma porabile v druge svrhe (jabolčnik) in ne bo niktjer denarja za to sadje.

Zgleda pa, da je gornje stališče sadnih izvozničarjev bolj spekulativnega kot pa stvarno ra-

čunjskega pomena. Kljub trditvi, da je cena 2.25 din za 1 kg jabolk previsoka, so le začeli polagoma po tej ceni sadje nakupovati in se je sadje v tem tednu po tej ceni in že celo po ceni 2.40 in po 2.50 din kilogram že na več mestih prevzemalo. Vzrok za to je menda tudi v tem, ker prihajajo po malem v poštev za prodajo že boljše sorte jabolk (n. pr. Grafenstein). Kdor se je torej pri boljših sortah jabolk držal najnižje določene cene 2.25 din, plačano pri prevzemu od sadjarja, je vsekakor — kot kažejo prilike — prav ravnal. Letos, ko sadja ni na izbiro, bodo izvozničarji menda pri plačevanju sadja bolj dostopni kot prejšnja leta.

Določenih cen se nikdo ne drži

Že leto dni izdajajo oblastva uredbe, s katerimi se skuša zajezi naraščajoča draginja. Posledica teh uredb je, da se gotovi predmeti in dneva v dan teže dobe, če se pa dobe, so mnogo dražji kot je uradno določeno, kajti pri prodaji še vsak vračuna morebitne kazni, ki bi ga doletele — kar se pa doslej še v nobenem primeru ni zgodilo. To stališče se posebno uveljavlja na jugu države, predvsem v Vojvodini, v trgovini s pšenico in koruzo. Letošnji pridelek pšenice je majhen in je že sedaj občutiti pomanjkanje. Pridelovalci pšenice se tega dobro zavedajo in žita ne prodajajo po uradno določenih cenah, kar se vidi iz tega, da je Prizad doslej kupil komaj sto vagonov pšenice, dočim jo je lani v tem času kupil že 10.000 vagonov. Pač pa se razvija v zelo velikem obsegu nedovoljena trgovina s pšenico po vaseh, kjer se plačujejo znatno višje cene kot jih je določila oblast (nad 250 din 100 kg).

Tudi koruza se po od vlade določenih cenah ne da dobiti nikjer. Pridelovalci koruze koruzo sicer še imajo, toda je ne prodajo po ceni, ki je predpisana. V sili kupujejo trgovci koruzo zato po višjih cenah iz roke v roko, to je med štirimi očmi. V Ljubljano je prispela tudi koruza iz Bolgarije, in to po 257 din 100 kg, tako da stane one, ki koruzo kupujejo na drobno, približno 3 din kilogram. Po nižji ceni koruze ni dobiti.

Zelo velike težave so z moko, ki se po mestih že težko dobi. Mlini, ki moko prodajajo na veliko, pravijo, da je temu vzrok vladna odredba, po kateri je cena moke še nižja kot prej, ko je bila pšenica za 30 din pri 100 kg cenejša kot danes, pšenica se pa tudi težko dobi. Vendar se kljub vsemu čudno sliši, da v naši državi (Vojvodini) ni dobiti ne moke ne žita. Težko stanje, v katerem se država nahaja, koristi edino že itak dobro stoječim vojvodinskim kmetom, pri katerih se kopiči denar revežev iz ostalih predelov. Že prvi začetki od države vodenega (dirigiranega) gospodarstva so torej rodili ta uspeh, da bogati predeli še bolj bogate, reveži pa postajajo še večji siromaki. Zato bo treba napeti druge strune.

Cene vinu kažejo dobro

Pri naših vinogradnikih je opaziti le neznaten dvig cen, pač pa se bolj občuti dvig cen vinu po gostilnah, kjer se je vino vseh vrst podražilo za približno 2 din pri litru. Ni pa nikjer večjih količin vina, kar kaže, da bo novo vino imelo dobro ceno. V tem nas potrjuje tudi dejstvo, da so v Dalmaciji, Banatu in v Srbiji prodali skoraj vse stare zaloge vina, in to po zelo dobrih cenah, večinoma v tujino. Radi tega v Sloveniji dalmatinska in banatska vina ne bodo tiščala cen vinu navzdol. V Sloveniji že radi tega ne bodo več tako kupovali vin z juga, ker so se vina iz Dalmacije in Banata zelo podražila in niso skoraj nič cenejša kot v Sloveniji, dočim je prejšnja leta bila cena teh vin znatno nižja kot pri nas. Izvoz južnih vin v tujino torej posredno koristi tudi slovenskim vinogradnikom. To se pozna že tudi pri cenah, saj se boljša vina plačujejo že po 5 do 7 din (prej 4—5 din), kvalitetna pa po 10 din liter. Da niso južna vina cenejša, kaže dejstvo, da je v šibeniku belo vino po 6—6,50 din liter, na Pelješcu pa dingač po 6 din liter. Na splošno danes na jugu nikjer ni dobiti vina izpod 4 do 5 din liter. Z dvigom cen južnih vin se bodo v doglednem času dvignile cene vinu tudi v Sloveniji.

Cene drv v Mariboru

je na podlagi uredbe o maksimiranju cen drvam za kurjavo določil župan dr. Juvan za področje mesta Maribora in so naslednje: najvišje tržne cene za prostorni meter drv na razkladalni postaji mesto za bukove cepanice I. vrste 135 din, II. vrste 125 din, III. vrste 115 din, vključno s poslovnim davkom franko vagon, postavljen na postajo Maribor.

Za bukova drva okroglice, cepljene, je cena za 10 din nižja, za bukove okroglice necepljene in za odpadke na žagah je cena za 30 din nižja od gornjih cen. — Za bukove klade (panje) in sečnice se določa cena s 40% ceneje.

Za drva iz drugega lesa se določajo cene v odstotkih cen bukovih drv, in sicer: za drva gabrova 105%, lipova 95%, jesenova 92 odst., borova in smrekova 90 odst., hrastova in cerova 87 odst., jelševa 63 odst., topolova in vrbova 50 odstkov.

Za drva, ki se postavijo od proizvajalca ali od preprodajalca kupcu na dom, se računa 35 din več, kakor znašajo cene za bukova drva. V tem znesku je računani dovoz s postaje v skladišče preprodajalca ter dovoz na dom kupca pri takojšnjem plačilu.

Cene drvam, ki se kupijo franko skladišče trgovca, se računajo z 20 din, kakor znašajo cene za bukova drva.

Tabor hmeljarjev v Žalcu

Na Marijin praznik se je vršil v Žalcu v Roblekov dvoran vsakoletni hmeljarski tabor, katerega se je udeležilo okrog tisoč hmeljarjev. Letošnje zborovanje je bilo posebno dobro obiskano, ker dela hmeljskim producentom velike skrbi izvoz hmelja.

Tabor se je prišel ob 9. Vodil ga je predsednik Hmeljarske zadruge g. senator Alojzij Mihelčič, udeležili pa so se ga tudi okrajni načelnik g. dr. Ivan Zobec, predsednik Kmetijske zbornice g. Martin Steblevaik iz šmartnega ob Paki, banski

svetnik g. Kuder Ivan in Griž in hmeljarski banovinski inspektor g. inž. Janko Dolinar.

Senator g. Mihelčič je podal poročilo o stanju letošnjega hmelja pri nas in drugod. — O izgledih letošnje hmeljske kupčije je govoril g. Janko Dolinar iz Celja. Iz njegovega stvarnega poročila smo zvedeli, da bo letos Savinjska dolina pridelala še enkrat toliko hmelja kot lani. Pri obilnem pridelku pa se pojavlja ta največja težkoča, da bo težko hmelj spraviti radi pomorske zapore v Ameriko, ki bi rada kupila naš hmelj. Amerika potrebuje letos 30.000 stotov hmelja.

Težko je reči, kakšna bo letos hmeljska kupčija, izgledi pa so dobri in je pot čez morje tudi še mogoča. Nihče pa seveda ne more prerokovati, saj vsakdo ve, v kakšnih svetovnih razmerah živimo, ko se vsak dan kaj spremeni. Trgovina nam je odprta, pa četudi bi morali hmelj izvažati po tako dolgi poti.

Kljub slabim svetovnim razmeram nam je sedaj izvoz zagotovljen, povpraševanje za našim hmeljem je veliko, zato je pričakovati tudi vnovčenja in dobrih cen.

Ob koncu tabora je bila določena mezda obiralcem hmelja. Zbrani hmeljarji so osvojili glede mezde predlog g. Ocvirka iz Vranskega. Po tem predlogu ostane mezda za obiralce s hrano 1,50 din, pač pa se zviša mezda obiralcem brez hrane od 2 do 2,50 din.

Cene goveje živine po sejmih

Voll. Maribor debeli 7—8 din, poldebili 5,75 do 7 din, plemenski 6,50—8 din; Brežice I. 8,50 din, II. 7,75 din, III. 6,25 din; Ljubljana I. 8,50 din, II. 7,50 din, III. 6,50 din; Novo mesto I. 7,50 do 8 din, II. 5—7 din, III. 4,50—6 din; Semič 6,50 do 8 din; Zagreb II. 7,50—8,25 din kg žive teže.

Biki. Maribor 5,25—7 din, Zagreb 6,50—8,50 din kg žive teže.

Krave. Maribor klavne 6—7 din, plemenske 5,25—7 din, klobasarice 4—5 din, molzne 5—8, breje 5,50—7 din; Brežice I. 7,50 din, II. 6 din, III. 4 din; Ljubljana I. 7,50 din, II. 6 din, III. 4 din; Novo mesto I. 7 din, II. 5—6 din, III. 3,50 do 4,50 din; Semič 4—6 din; Zagreb debele 6,50 do 8,50 din, klobasarice 4,70—5,50 din kg žive teže.

Mlada živina (telice in mladi volji). Maribor 6,50—7,75 din; Brežice I. 8,25 din, II. 7 din, III. 6 din; Ljubljana I. 7,50 din, II. 7 din, III. 5 din; Novo mesto 5,50—7 din; Semič 6,50—7 din; Zagreb 7,50—8,70 din kg žive teže.

Teleta. Maribor 6—7,50 din, Brežice I. 8 din, II. 7 din; Ljubljana I. 10 din, II. 9 din; Novo mesto I. 8 din, II. 6—7 din; Zagreb 9 din kg žive teže.

Svinje

Plemenske. Maribor 5—6 tednov 90—130 din, 7—9 tednov 135—185 din, 3—4 mesece 195—310, 5—7 mesecev 340—450 din, 8—10 mesecev 470 do 605 din, 1 leto stare 730—940 din komad; 1 kg žive teže 8—10,50 din, 1 kg mrtve teže 12 do 15 din. V Zagrebu so bili prasci do enega leta po 10—11 din kg žive teže.

Pršutarji (proleki). Brežice 10 din, Ljubljana 9—10 din, Novo mesto 8—10 din kg žive teže.

Debele svinje (špeharji). Brežice 12 din, Ljubljana 10—11 din, Novo mesto 10—12 din kg žive teže.

Mesne cene

Goveje meso. Maribor volovsko I. 14—16 din, II. 12—14 din, meso bikov, krav in telic 10—16 din; Brežice 13—15 din; Ljubljana I. 14—16 din, II. 12—14 din, III. 10—12 din; Jesenice 14 do 16 din kg.

Telečje meso. Maribor I. 12—16 din, II. 10 do 14 din; Novo mesto 16 din; Jesenice 14—16 din.

Svinjsko meso. Maribor 14—18 din, Brežice 17 din, Ljubljana 16—18 din, Jesenice 18 din kg.

Slanina. Maribor 16—17 din, Brežice 19 din, Ljubljana 18—21 din, Novo mesto 18—20 din, Jesenice 18 din kg.

Svinjska mast (zabela). Brežice 22 din, Ljubljana 22 din, Novo mesto 18—22 din, Jesenice 22 do 24 din kg.

Drobovina. Maribor pljuča 10 din, jetra 10 do 12 din, reberca 14—15 din, glava 8—9 din, le-dvice in parklji 2—3 din komad. Zajec 15—16 din kilogram.

Ribe. Maribor: mrena 12—14 din, belice 8—10 din, klini 12—14 din, morske ribe 14—20 din kg.

Tržne cene

Žito. Maribor: pšenica 2,50—3 din, rž 2—2,50, ječmen 1,75—2 din, koruza 2,50—3 din, oves 1,50 do 1,75 din, proso 2,75—3 din, ajda 1,50—1,75 din, proseno pšeno 5 din liter; Brežice: pšenica 250 din, ječmen 175 din, rž 225 din, oves 200 din 100 kg; Ljubljana: pšenica 290—300 din, ječmen 250—270 din, rž 260 din, oves 290—300 din, koruza 240—300 din 100 kg; Novo mesto: pšenica 250 din, ječmen 240 din, rž 240 din, oves 220 din, koruza 275—300 din 100 kg.

Fižol. Maribor 3—5 din liter, Ljubljana 5—7 din kg, Novo mesto 5—7 din, Jesenice 7—10 din.

Krompir. Maribor 150—200 din, Brežice 125 din, Ljubljana 150 din, Novo mesto 200 din, Jesenice 200 din 100 kg.

Seno. Maribor sladko 85—90 din, Brežice 100 din, Ljubljana 100—130 din, Novo mesto 80—100 din, Zagreb 70—90 din, Jesenice 90 din 100 kg.

Otava. Maribor 80—85 din, Zagreb 90 din 100 kilogramov.

Detelja. Brežice 125 din, Novo mesto 100 din, Zagreb 90—110 din 100 kg.

Slama. Maribor 40 din, Ljubljana 50—60 din, Novo mesto 50—70 din, Zagreb za krmo 60—70, za steljo 50—60 din, Jesenice 50 din 100 kg.

Moka. Ljubljana pšenična 4—5 din, koruzna 3—4 din, ajdova 5—5,50 din; Novo mesto pšenična 4—4,75 din, koruzna 3,70 din; Jesenice pšenična črna št. 6 4,50 din, št. 0 5 din kg.

Med. Brežice 18 din, Ljubljana 20 din, Novo mesto 25 din kg.

Volna. Novo mesto neoprana 35—40 din, oprana 40—50 din kg.

Kože. Brežice: telečje 18 din, svinjske 8 din; Ljubljana: goveje 16 din, telečje 14 din, svinjske 12 din; Novo mesto: goveje 18—25 din, telečje 18—20 din, svinjske 10—15 din kg.

Vino. Navadno mešano: Brežice 5 din, Novo mesto 4,50 din; boljše sortirano: Brežice 7 din, Novo mesto 5—7 din liter pri vinogradnikih.

Bukova drva. Brežice 130 din, Novo mesto 110 din kubični meter.

Sejmi

26. avgusta svinjski: Središče; živinski in kramarski: Loka pri Zusmu (namesto 25.), Rajhenburg — 27. avgusta tržni dan s svinjami: Dolnja Lendava; živinski: Maribor — 28. avgusta živinski in kramarski: Dolnja Lendava; svinjski: Celje, Ptuj, Trbovlje — 29. avgusta tržni dan: Turnišče; živinski in kramarski: Koračice, Muta, Podčetrtek (v Veračah), Poljčane, žalec — dne 30. avgusta svinjski: Brežice, Celje, Trbovlje; živinski: Slovenske Konjice.

Gospodarska posvetovalnica

I. S., Blagraš. Pšenica, rž, ječmen, oves, proso, koruza ohranijo kaljivost povprečno dve leti. Zaradi tega lahko za seme uporabite lanskoletno pšenico, posebno če je lepša od letošnjega pridelka.

O. M., Šmihel. Zelje je sedaj že tako razvito, da se ga ne sme škropiti z nobenimi strupenimi sredstvi, ki bi škodljivce uničila. Poskusite z obranjem napadenih listov, morda se bo potem zelje še obraslo, ali pa vzemite posodo z vodo, v kateri raztopite malo tobačnega izvlečka, ter s pomočjo krpe ali krtače napadene zelne rastline operite.

Razgovori z našimi naročniki

Pravica do podedovanega pašnika. H. V. 89. Ako ste imeli Vi, odnosno Vaši predniki opisani pašnik le v zakupu, odnosno ste smeli izvrševati pašno pravico proti temu, da ste čistili in trebili grmičevje ter zatirali pašne škodljivce, in ako se ni določilo, do kdaj naj traja ta Vaša pašna pravica, tedaj lastnik pašnika ni izgubil lastninske pravice, odnosno pravice, spremeniti kulturo ter pašnik nasaditi z drevjem. Moral pa bi prej odpovedati zakup v zakonitem (polletnem) ali krajevno običajnem roku. Lastnik pašnika bi

kulturo ne smel spremeniti le v primeru, ako se je tej pravici odpovedal. Navedena pravica lastnika pašnika ni zastarala. Oškodnine niste upravičeni zahtevati. Tako zvani dedni zakupi ne veljajo več.

Šola za zaščitne sestre. S. A. V navedeno šolo, ki se nahaja v Ljubljani, Lipičeva ulica, se sprejemajo dekleta z višjim tečajnim izpitom; ona, ki imajo le nižji tečajni izpit, se sprejemajo le, ako so stara najmanj 18 let. Za nadaljnja pojasnila se lahko pismeno obrnete na vodstvo šole.

Zdravniška posvetovalnica

G. F. A. Lahonci. Ste 19 let star in ste pred enim letom ležal teden dni radi gripe. Po boleznih ste bili pri zdravniku, ki vam je zagotovil, da ste popolnoma ozdraveli. Po Vašem mnenju pa se vam zdravje le ni hotelo popolnoma vrniti. Celotno sluz ste začutili pri globokem dihanju v pljučah. Tudi v grlu imate sluz in ga je mogoče celo videti. Bili ste ponovno pri zdravniku, ki je zopet zatrjeval, da ste popolnoma zdrav in da o jetiki ni govora. Zdaj pa vas zopet skrbi ta nesrečni katar in zopet nimate miru. — Moj mladi prijatelj! Ta katar vas bo vznemirjal in vam grenil življenje, dokler se ne boste poboljšali. Takim ljudem pravijo zdravniki, da so hipohondri. Vedno si nekaj domišljujete, se bojite boleznih, ki je ni in — zdravnikom ne verjamate. Dva sta vam zatrdila, da ste zdrav, pa nič. Vi gruntate naprej. Moji nasveti: predvsem pustite

gruntanje in ne mislite na bolezen. Potem pa verjemite zdravnikom. Katar v vratu je nedolžna stvar. Kdo ga nima? Seveda ga malokdo gleda, kakor vi, temveč se počestno odkašlja in ga izpljune — pa konec. Svetoval bi vam, da posetite radi pljuč specialista za pljučne bolezni in da mu pošteno verjamate, ko vam bo rekel, da ste zdrav, in si z dvomi ne grenite več življenja. Sicer boste še bolj shujšali. Duševni nemir je za telo hud post. Katarček pa zdravite lepo po domače. Naučite se dihati skozi nos. Usta zaprite na prašni cesti, pri vlažnem vremenu in pozimi. Ne pijte premrzlih pijač. Zvečer, preden greste spat, nalijte v lonec (pol litra) vrelega kamilčnega čaja, poveznite nanj škarnice, kateremu odtrgajte konico. Otvor, ki tako nastane, vzemite v usta in vdihavajte paro. Pomagalo vam bo in če vas v življenju kaj hujšega ne zadene, bo iz vas še Metuzalem.

Naznanila

Škofijska cerkvenoglasbena (orglarska) šola v Mariboru. Šolsko leto 1940/41 se začne v ponedeljek, 9. septembra. Prijave za sprejem v šolo se naj s prilogami vred pošljejo do 31. avgusta ravnateljstvu šole ali pa Lavantinskemu kn.-šk. ordinariatu v Mariboru.

Banovinska kmetijsko-gospodinjska šola v Svečini, p. Zg. Sv. Kungota, prične v začetku decembra novo šolsko leto, ki traja do 31. oktobra naslednjega leta. V šolo se sprejemajo samo kmečka dekleta. Med šolskim letom ni nikakih počitnic. Učenke stanujejo v zavodu, kjer se vrši tudi pouk. Šolo vodijo šolske sestre iz Maribora. Namen šole je izobraziti dekleta za dobre kmečke gospodinje, jim vcepiti veselje do kmečkega dela in jih ohraniti kmečki hiši. Temu primerno je usmerjen tudi pouk, ki obsega: verouk, vzgojslovje, gospodinjstvo, živiloznanstvo, gospodinjsko spisje, higieno, živinorejo, mlekarstvo, vrtnarstvo, sadjarstvo, poljedelstvo, narodno gospodarstvo in zadružništvo, kmetijsko-gospodinjsko knjigovodstvo, veterinarsko higieno, čebelarstvo, vinarstvo in kletarstvo; posebno pa se dekleta vadijo kuhanja, šivanja, pranja, pletenja, preje, urejevanja hišnih prostorov in raznih gospodinjskih ter gospodarskih del, ki so potrebna vsaki dobri kmečki gospodini. Oskrbovalnina znaša 350 din na mesec. Kmečkim dekletom, ki radi težkih gospodarskih razmer ne morejo plačati celotne oskrbovalnine, podeljuje kr. banska uprava primerne štipendije, ki se ravna po premoženjskih razmerah. Dekle, ki želi vstopiti v šolo, mora biti staro najmanj 16 let, popolnoma zdrava in npravo neoporečna. Lastnoročno pisani in z 10 din banovinskim kolkom kolkovani prošnji naj priloži: 1. krstni list, 2. domovnico, 3. zadnje šolsko izpričevalo, 4. npravnostno izpričevalo, 5. zdravniško izpričevalo, 6. obvezno pismo staršev ali varuha, da plačajo stroške šolanja, kolkovano s 4 din banovinskim kolkom; 7. premoženjski izkaz z uradno navedbo zemljiškega davka (potrjen od davčne uprave) ter gospodarskega stanja staršev ali njihovih namestnikov. Z vstopom v šolo se gojenka zaveže, da ostane na šoli skozi vse leto; v primeru, da brez važnega vzroka izstopi, je mesečno poravnati za vse leto. Prošnje za sprejem je poslati najkasneje do 15. oktobra naravnost vodstvu banovinske kmetijsko-gospodinjske šole v Svečini, p. Zg. Sv. Kungota, kjer se na željo dobe še nadaljnja pojasnila. Prosilka naj navede natančen naslov; važna je pošta.

Na drž. učiteljsku v Mariboru bodo popravni diplomski izpiti v ponedeljek, 26. avgusta, in v torek, 27. avgusta; popravni razredni izpiti pa v ponedeljek, 2. septembra. Prosilci za prvi letnik naj se javijo za zdravniški in glasbeni pregled v sredo, 28. avgusta. Tisti z meščanskih šol bodo nato še opravljali sprejemni izpit, in sicer od 29. do 31. avgusta. Vpisovanje za vse letnike in za vadicno bo v četrtek, 5. septembra. V ponedeljek, 9. septembra, bo ob 9 služba božja v Alojzjevi cerkvi, v torek, 10. septembra, pa se začne redni pouk.

Ant. Rud. Legatov Enoletni trgovski tečaj s pravico javnosti, Maribor, Vrazova 4. Vpisovanje dnevno, šolski program zastoj, lastni dijaški internat. 1208

Drž. meščanska šola v Ptujju razglašuje: Popravni izpiti bodo 29. in 30. avgusta, 31. avgusta popravni završni izpit. Vpisovanje bo 1., 2. in 3. septembra od 8 do 12. Za vpis po teh dnevih je treba delati posebno prošnjo in plačati posebno takso. K vpisu je treba prinesiti: krstni

list, spričevalo o dovršeni ljudski šoli (»izkaz« ne zadostuje!) in potrdilo davčne oblasti o višini davka. To potrdilo mora prinesiti vsakdo, četudi nima nobenega premoženja. Šolnina se plača po višini neposrednega davka (od 800 din naprej).

Kolo vozačev in jahačev v Ljutomeru razpisuje jesenske konjske dirke za dne 8. septembra ob 14.30 na dirkališču Cven pri Ljutomeru. Zaključek prijav bo v nedeljo, 1. septembra, ob 11. Prijave sprejema Slavič Franc, občinska pisarna, Ljutomer. Prijavnina se mora nakazati ističasno s prijavnico, sicer prijava ne velja. Vršile se bodo sledeče dirke: 1. Dirka Zadruga za vzrejo žrebet v Ljutomeru, 2. Dirka okrajnega kmetijskega odbora v Ljutomeru, 3. Kmečka ravna galopska dirka Zagreb, 4. Dirka dravske banovine, 5. Galopska preponska dirka Čakovec, 6. Spominska dirka Joška Rajha. Podrobnosti glede prijave se zvedo pri Kolu vozačev in jahačev v Ljutomeru.

Sv. Frančišek Ksaverij. Katoliško prosvetno društvo se prav lepo zahvaljuje vsem cenjenim darovalcem za našo tombolo kakor tudi za zabavo ter vsem, ki so žrtvovali za društvo v blagu in delu. Prav lepo se zahvaljuje tudi obiskovalcem teh prireditiv.

Nazarje. V nedeljo, 1. septembra, bo v Nazarju v Savinjski dolini blagoslovitev in otvoritev novih železobetonskih mostov in ceste. Slovesnosti se bo udeležil g. ban. Več o prireditvi prihodnjič.

Stopce pri Rogatcu. Dne 1. septembra se bo obhajala zelo slovesno angelska nedelja z dvojno službo božjo. Častilci sv. Antona, vabljeni!

Napol zastoj se boš vozil in še nagrado mogoče dobiš, če posetiš jesensko prireditev ljubljanskega velesejma »Ljubljana v jeseni« od dne 31. avgusta do 9. septembra. Polovična vozina!

Viničarski vestnik

Izpremembe viničarskega reda

Z veljavnostjo od 17. avgusta je izdal ban tele izpremembe in dopolnitve viničarskega reda:

Izpremembe in dopolnitve

1. Brez privolitve viničarja delo v akordu ni dovoljeno.
2. Globoka kop, naj si bo jesenska, zimska ali pomladanska, je tista kop, pri kateri se koplje 25—30 cm globoko ne glede na gnojenje. Kop, pri kateri se samo praši, ni globoka kop.
3. Mleko od viničarjeve živine je viničarjevo. Kjer je navada, da dobi viničar mezdjo ali del mezde v mleku, ki ga mora sam vnovčiti, mu mora vinogradnik dati v denarju tisto razliko, ki ni pokrita z izkupičkom za mleko, razen tega pa mu mora dati tudi odškodnino za trud in čas, izgubljen pri prodaji.
4. Pijača je obvezna dajatev tam, kjer je bilo doslej dajanje pijače v navadi. Tudi tam, kjer dajanje pijače doslej ni bilo v navadi, pa se pijača daje, se njena vrednost ne sme odračunavati od mezde. Viničar nima pravice do odškodnine v navedenih primerih, če ne pije.
5. Za dela, ki jih po tej uredbi, oziroma po pogodbih opravlja viničar s svojimi delovnimi močmi, sme vinogradnik najeti tuje delovne moči samo v primerih, ko viničar z delovnimi močmi, ki jih je po pogodbi dolžan imeti, zaradi vremenskih razmer ali nenadno nastopivših rastlinskih boleznih ne bi mogel opraviti dela v takem času,

LJUBLJANSKI VELESEJEM
od 31. avg. do 9. sept. 1940.

Razstava industrijskih in obrtniških izdelkov. — Posebne razstave: Pohištvo. Mala obrt. Turizem. Motorna in jadralna letala. Zaščita pred napadi iz zraka. Zobna tehnika. Naša vsakdanja prehrana. Cvetje in povrtina. Perutnina, kunci, golobi. Likovna umetnost. Zabavišče. Toti teater. Tekma harmonikarjev 8. IX. Zrebanje daril za obiskovalce. Polovična vozina na čelznici in parnikih. Na postajni blagajni kupite rumeno železniško izkaznico za 2 din. 1216

da se gospodarstvo obvaruje večje škode. Kdaj se mora kakšno delo opraviti in vrstni red dela na vsem posestvu, določiti vinogradnik.

6. Vse, kar pridelava viničar na deputatni zemlji in kar dobi kot odškodnino za opravljeno delo, je njegova last. Če namerava od teh pridelkov kaj prodati, jih mora med službeno dobo ponuditi v nakup najprej vinogradniku, ob koncu službene dobe pa najprej vinogradniku, če pa ta ne kupi, pa svojemu nasledniku, in sicer po dnevni ceni. Če viničar pusti v viničariji seno iz vinogradnikovega zemljišča, mu mora vinogradnik na zahtevo plačati dneve za dneve, ko je to seno spravljalo, če ni za to delo že plačan. Če dobi viničar drva kot deputat, so njegova last in jih lahko odpelje, če pa dobi seno in slamo samo za uporabo, mora pri odselitvi seno in slamo, ki se nista uporabila, pustiti nasledniku.

Pregledovalne komisije

Pri okrajnih načelstvih se osnujejo iz treh članov posebne komisije za pregledovanje viničarskih pogodb. Proti odločitvi komisije je dopustna pritožba na bansko upravo.

Kaznuje se oni vinogradnik, ki viničarsko službeno razmerje po tej uredbi spremeni v najemninsko, zakupniško ali oskrbinsko, da bi se ognil obveznostim po tej pogodbi.

Prijave za obstoječa službena razmerja morajo biti vložene pri komisiji za pregledovanje viničarskih pogodb najkasneje v roku petih mesecev od dne, ko dobi ta uredba obvezno moč. Po kasnejših prijavah ali uradnih zaznanjih se ne postopa. Pogodbe za obstoječa viničarska razmerja se morajo spraviti v sklad z določbami te uredbe najkasneje do 1. novembra 1940.

Pozor!

Pozor!

Za jesen in za šolo

bodete po izredno

nizkih cenah nakupili

manufakturo
konfekcijo
moške obleke
deške obleke
moško perilo
damsko perlo
hubertuse
hlačevino
Krojaške potrebnosti
Obleke za fantke (šolarje)

platno, šifone
svilene rute
namizne prte
predpasnike
zimsko blago
pletenine
nogavice
i. t. d. i. t. d.

Razprodaja ostankov

samo pri

Jos. Šusterič

naslednik

Janko Klobasa, Maribor

Glavni trg 17

»Mačja mati«

1.

Pred starinsko hišo v R. se je nekega dne odigrala zanimiva igra. Od vseh strani se je zbral drobiž in na ves glas vpil. Odrasli, ki so prihajali mimo, so se ustavljali in smejali. Prebivalci sosednjih hiš so odpirali okna in se zabavali nad prizorom, ki se jim je nudil.

Na ulici sta se dvobojevala pes in maček. Trgovčev pes Nero je napadel ljubljenca gospodične M., mačaka Frica. Nekaj časa sta si stala nepremično nasproti, maček z nasršnim hrbtom, pes pa z iztegnjenim trupom. Pes se je čez čas zganil in čavnil proti mačku. Fric je napad odbil. Prhnil je, nato pa zasadi svoje kremplje v Nerov smrček. Nero je zacvilil in se potuhnil. Kmalu je spet napadel. Zdaj je šlo za res. Nero je krvavel iz več ran, a tudi Fric je nosil sledove Nerovih zob. Dvoboj še ni bil odločen. Oba junaka sta imela svoje pristaše med gledalci, ki so ploskali, se smejali in vzklikali.

Nenadoma so se odprla vrata starinske hiše in na pragu se je pojavila gospodična M. Ko je zagledala prizor na ulici, je pretresljivo zaklicala:

»Fric! Fric!«

Fric, ki je drugače takoj tekkel k svoji gospodinji, je bil sedaj gluha.

Gospodična je odhitela v hišo po orožje zoper Nerona. Zunaj se je medtem odigral zadnji del bitke. Nero je skočil, zgrabil mačka za vrat in ga nekajkrat močno stresel. Ko ga je izpustil, je Fric iztegnjen obležal na tleh. Gospodična se je vrnila z metlo v roki. Ko je zagledala svojega ljubljenca na tleh, ji je metla padla iz roke.

»Fric je crknjen!« ji je zaklical neki fantek.

Gospodična je začela obupno tarnati. Pobrala je mrtvega Frica in ga nesla v hišo. Na zadnji stopnici pa se je obrnila, dvignila pest in zavpila:

»O tej stvari bo še sodnja govorila! Bomo videli, ali je še pravica na svetu!«

Ljudje so se ji smejali. Marsikateri ji je privoščil to nezgodo.

»Prav se ji je zgodilo,« je dejal starejši možakar. »To je že itak preveč, kar počenja s temi mačkami. Služkinjo ima samo zaradi mačk. Te mrhe se valjajo po mehkih blazinah. Služkinja jih mora vsako jutro umiti in počesati.«

»In koliko teh mrcin ima!« je pripomnil drug mož. »Nekoč sem v stanovanju imel neko delo. Videl sem kakih dvajset mačk. To je bilo mijavkanja, da so me ušesa bolela! Ženšče pa je sedelo med mačkami in se igralo z njimi.«

»Da, mačkam streže, toda če revež potrka na njena vrata, ga brezsrčno požene. Od nje nihče ne dobi niti koščka kruha. Nekoč sem nujno potreboval nekaj desetakov denarja. Šel sem k njej in jo prosil, naj mi jih posodi. Mislite da mi jih je dala? Kaj še! Tako je zavpila nad menoj, kakor da bi bil kak cigan. Že prav. Pa bo že prišel čas, ko se ji bo vse vrnilo.«

Iz tega razgovora je razvidno, da gospodične M. meščani niso preveč čislali. Tega pa tudi ni zaslužila, ker je živela samo svojim mačkam, za ljudi pa ni imela srca. Zakaj je bila taka, ni nihče vedel, ker se je šele pred nekaj leti priselila v R. in njenega prejšnjega življenja niso poznali.

2.

Bilo je kakega pol leta pozneje. Služkinja je prinesla zajuterk.

»Čitajte, čitajte!« ji je zaklicala gospodična. »Kako sem vesela, da sem to dočkala!«

Vstala je in ji prožila časopis. Služkinja je odložila podstavek s posodo, vzela časopis in čitala kratko notico, ki jo je pokazala gospodinja.

Notica se je glasila: »Znana tvrdka J. F. je napovedala konkurz. Lastnika je že dalje časa spremljala nesreča. Danes zjutraj so ga

našli mrtvega v postelji. Pravijo, da je izvršil samomor. Usoda mlade vdove, ki je ostala brez vseh sredstev, je vzbudila splošno sočutje.«

Služkinja ni vedela, v kaki zvezi je tvrdka z gospodično, zato ni razumela, zakaj je gospodinja zaradi te nesreče vesela.

Nekaj tednov pozneje je gospodična dobila pismo. Po žigih in pripombah, ki so bili na ovitku, se je videlo, da je pismo bilo v mnogih krajih, preden je prišlo v prave roke.

»Draga sestra,« je čitala gospodična. »Ti si edina, na katero se v svojem obupnem položaju morem obrniti. Prosim Te, pomagaj mi, ker sem z otrokom v veliki stiski. Pozabi, kar je bilo, in mi oprost, kar sem zagrešila zoper Tebe... Usmili se me! Saj sem se že hudo spokorila. Slišala sem, da si bogata. Prosim, daj meni in mojemu otroku skromen prostorček v svoji hiši...«

Gospodična je na to pismo poslala čisto kratek odgovor, ki je bil poln škodoželjnosti in zaničevanja.

Minuli sta kaki dve leti. V naravi je bila pomlad. Vse je bilo v cvetju.

Gospodična je sedela na vrtu. Obdajala jo je tišina. Njene misli so pohitele v preteklost.

Materi ni poznala. Ko se je zavedla pameti, je pri hiši gospodarila mačeha, ki ji ni kazala materinske ljubezni. Čez nekaj let je izgubila tudi očeta. Mačeha se je kmalu drugič poročila. Tako je imela očima in mačeho ter je bila v hiši kot kaka tujka.

V desetem letu starosti so jo poslali v neki vzgojni zavod. Leta, ki jih je tam prebila, so bila lepa, srečna. Ko se je vrnila iz zavoda, je našla doma polsestro. Ta je uživala vso ljubezen, ona pa je bila še bolj tuja v hiši.

Leta so minevala. Ko je polsestra bila stara okrog dvajset let, se je v trgu nastanil trgovec J. F.

Ona je imela posestvo. Trgovec se je kmalu začel ozirati po njej. Čez čas jo je vprašal, ali bi ga hotela vzeti. Ker je bil trgovec pameten in dober mladenič, je z veseljem pristala na to in vsa vesela mislila na bodočnost.

Ko je zaprosil očima za njeno roko, je bilo konec sreče. Očim je trgovcu povedal, da ona sicer res ima posestvo, ki pa je tako zadolženo, da skoraj nima nobene vrednosti. Trgovčeva ljubezen se je začela hladiti in kmalu se je popolnoma ohladila.

Ta preobrat jo je zelo potr. Še večja pa je postala njena bol, ko je trgovec poročil njeno polsestro.

Dalje ni vzdržala doma. Prodala je posestvo, poplačala dolgove in z majhno vsoto, ki ji je preostala, šla po svetu. Spremljalo jo je sovraštvo do ljudi. Ljudem se je odtegnila in se obdala z mačkami. Te so ji postale edine prijateljice. (Konec sledi)

SMEJTE SE!

žena in papiga

Gospa prinese nazaj papigo, ki jo je bila kupila, in reče trgovcu: »Vi ste mi pa prodali mustasto papigo. To ni lepo!«

»Hm!« odgovori trgovec. »Seveda, ker ji niste dali časa, da bi izpregovorila kako besedo.«

Hvaležnost

»Življenje ste mi rešili. Iz vode ste me izvlekli! O, kako sem vam hvaležen! Rad bi vam dal pet sto dinarjev, pa ne morem, ker imam same tisočake pri sebi.«

»No, nič ne de. Še enkrat skočite v vodo!«

Učenec posebne vrste

»No, Mihec, kako je bilo danes v šoli?«

»Lepo, oče. Veste, kaj je rekel gospod učitelj?«

»Te je pohvalil?«

»Da... Rekel je, da bi lahko kar šolo zaprli, če bi bili vsi učenci taki kot jaz.«

Ni razumel

»Veš, včeraj sem potožil županu svoje križe in težave, pa mi je rekel, da sem pesimist.«

»In potem?«

»Nisem ga prav razumel. Za vsak slučaj sem mu eno prisolil.«

»Gospod, popazite malo na otroka! Za hip moram po opravkih.«

»Zakaj bi ga po moral ravno jaz imeti?«

»Ker imate nepremočljiv plašč!«

Premeteni krokar

Muca in Maca sta se mastili s kurjo taco. Krokarja pa je grizla zavist.

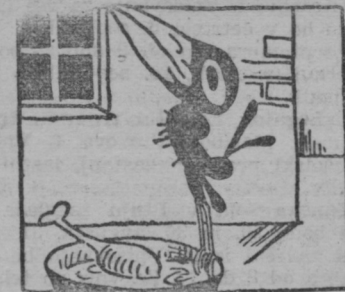
Priplazil se je za mački in zgrabil Muco za rep. Ta je preplašeno zavpila: »Mijau!«

Potem je stisnil Maco za rep. Spet se je zasilal: »Mijau!«

Mački sta zbežali in pustili slatno večerjo

Krokar je ostal sam in je junaško izbočil prsi...

MOSTIN

Moštna esenca Mostin za izdelovanje prvovrstne zdrave domače pijače. 1 steklenica za 150 litrov 20 din. Poštnina povzete za 1 steklenico 20 din, za 2 ali več 25 din.

JABLIN

za izdelovanje domače pijače brez dodatka pravega sadjevca. Zavitek za 50 litrov 20 din, poština povzete za 1 zavitek 10 din, za 2 ali več zavitkov 15 din.

Drogerija KANC,
Maribor,
Slovenska ulica

Zaloga v Celju:
Trg. Loibner,
Kralja Petra cesta 17
Zaloga v Ptuj:
Drog. Skočir,
Slovenski trg 11

ZAHTEVAJTE NOVI CENIK

**NAJVEČJA DOMAČA TRGOVSKA
HIŠA V JUGOSLAVIJI**

Stermecki

CELJE 24

MALA OZNANILA

SLUŽBE:

Majer se sprejme za večje posestvo. Pogoj je treznost in večletna praksa v vinogradništvu, sadjereji in živinoreji ter štiri delovne moči. Ponudbe poslati na dr. Hojnik Fran, advokat, Maribor, Aleksandrova cesta 22. 1159

Mlinarski pomočnik dobi službo pri tvrdki Ljudovit Vernik, Moškanjci. 1174

Potrebujemo viničarske družine s 4—5 delovnimi močmi. Veleposestvo Langental, Spodnja Sveta Kungota. 1177

Sprejmeta se hlapec in služkinja. Plača do 200 din. Pleterski Franc, Vosek 35, Sv. Marjeta ob Pesnici. 1178

Viničarja, dobrega in poštenega, z majhno družino, iščem za jesen. Rojak, Maribor, Janežičeva ulica 3. 1179

Iščem hlapca na posestvo blizu Maribora, kateri se razume na vinograd in sadovnjak. Vprašati: Repnik, Maribor, Nekrepova 8/II. 1180

Sprejme se viničar s štirimi delovnimi močmi. Oglasi naj se v vinogradu Ogrinc v Slivnici pri Mariboru. 1181

Iščem hlapca k goveji živini. Plača mesečno 200 din poleg oskrbe. Nastop po 1. septembru 1940. Pestevšek Rudolf, Maribor, Mejna ulica. 1184

Dve viničarski družini, vsaka s 4—5 delovnimi močmi, se sprejmeta. Vprašati: Oskrbništvo Viltuš, Selnica ob Dravi. 1187

Sprejemem pošteno služkinjo z letnimi spričevali za takoj. Elšnik, Sv. Peter pri Mariboru. 1183

Sprejmejo se: delavska družina s petimi delovnimi močmi ter lastno živino, pristav (majer) s petimi delovnimi močmi, najemnik s tremi delovnimi močmi, konjski hlapec, oženjen, brez otrok. Deputat: 1½—2 orala zemlje, 3 orale travnika. Vprašati: Uprava posestva Strassenhofen, p. Zg. Sv. Kungota. 1189

Pridno kmečko dekle za pomoč v gospodinjstvu išče Pfeifer, Hoče. 1192

Kuharska učenka, stara 17—18 let, zdrava, močna, pridna in poštena, katera ima željo postati kuharica, se sprejme v kolodvorski restavraciji na Pragerskem. Učna doba traja dve leti, vsa oskrba v hiši. Ponudijo naj se samo tiste, katere imajo res pravo veselje do tega poklica. 1191

ZA JESEN! Velika izbira domačih pletenin, šolskih plaščkov, nahrbtnikov, toplega perila in nogavic najceneje pri 1212

„**VIDA**“ MARIBOR, Koroška cesta št. 10.

Sprejemem viničarja s tremi delovnimi močmi. Hotel »Beograd«, Slov. Bistrica. 1203

Sprejme se viničar z najmanj tremi delovnimi močmi za večje vinogradno posestvo. Posestvo Avernas, Gaj, Zg. Sv. Kungota. 1190

Dva viničarja po štiri delovne moči se sprejmeta. Prednost imajo oni z lastno živino. Oskrbništvo grofic D'Avernas, Rošpoh, p. Kamnica. 1201

Pridnega, šole prostega fanta, kateri ima veselje do živine, sprejme Matija Bregant, Orehova vas, p. Slivnica. 1202

Pošten offer, trije delavci, se s 1. novembrom pod dobrimi pogoji sprejme. Zenkovič, Pivola 6, p. Hoče. 1197

Hlapca sprejme gostilna Kovačič, Sv. Peter pri Mariboru. 1196

Sprejemem starejšo deklo, okrog 40 letno, ki zna tudi kolesariti. Pekarna Limbuš. 1207

Pastirja sprejme Finguš Ana, Hotinja vas 19, Slivnica. 1205

Dekle, pošteno in snažno, 16—17 let staro, se sprejme v mesto k dobri družini kot učenka pri gospodinjstvu. Ponudbe na upravo pod: »Pridna in spretna 1209«.

Iščem deklo za kmečka dela. Vpraša se: Cirilova prodajalna, Ptuj, Slovenski trg 7. 1214

Služkinjo, vajeno hišnih del in nekaj kuhe, pridno, pošteno, sprejme trgovina Zorko, Sv. Benedikt v Slov. gorica. 1215

Sedlarskega vajenca, bistrega, z vso oskrbo (tudi obleka) sprejme Hribernik Andrej, sedlarstvo, tapetništvo, trgovina z usnjem in kožami, Prevalje. 1217

Zanesljivega viničarja, kateri razume vsa dela, dve delovni osebi, brez otrok, po možnosti z eno lastno kravo. Vprašati: Šnuderl, Maribor, Ljubljanska 7. 1218

Sodarskega vajenca in pomočnika sprejme takoj Ramšak Josip, sodar, Meljska 10. 1219

Iščem viničarja, šest delovnih moči. Naslov v upravi. 1220

STANOVANJA IN OSKRBA.

Tri dijake nižješolce sprejemem na stanovanje (brez hrane) v lepo, zračno in sončno sobo v bližini šol. Maribor, Sodna 2/I, vrata 2. 1147

Sprejemem dva dijaka na stanovanje, po dogovoru tudi na hrano. Maribor, Vošnjakova 19. 1195

Sprejemem dijakinjo tretjega ali četrtega razreda srednje šole v vso oskrbo. Taurer, Maribor, Frankopanova 12. 1193

Dijaka (nižješolca) sprejemem v vso oskrbo. A. Gosnik, Wildenrainerjeva 6, vrata 3. 1204

POSESTVA

Posestvo, tik ob banovinski cesti, po poljubni velikosti, se da v najem. F. Kramberger, Gočova 6, p. Sv. Trojica, Slov. gorice. 1194

Prodam posestvo 35 oralov, prvovrstno, 5 km od Ptuja. Druga pojasnila daje lastnik Cimerman Janez, Pacinje, Moškanjci, Ptuj. 1185

Iščem posestvo 60—120 oralov, sposobno za sadjarstvo, v bližini Maribora. Posredovalci izključeni. Ponudbe pod »Dober plačnik 1186«.

RAZNO:

Dva lepa junca za rejo takoj na prodaj. Košaki, Počehova 24, nasproti opekarne Dervušek, pri Küster, Maribor. 1200

Klobuke dobite od 28.—, 35.—, 40.— din naprej, vse iz lastne delavnice. Popravila se sprejemajo od 10—28 din. Prosim za obisk ter se priporočam! Babošek Vladko, klobučarstvo, Maribor, Vetrinjska 5. 1198

Kupim hišo, prednost bližina cerkve in šole. Miklavžič, Pristava, p. Sela-Ptuj. 1213

Prodam majhno posestvo, novozgrajeno hišo in vilo. Cena 55.000 din. Cimerman, Pekre 141, Maribor. 1210

Prodam dobro ohranjen čevljarški stroj »Singer«. Lipuš, mehanik, Koroška cesta 90. 1222

Se vedno kupite dobro, po ugodnih cenah: nogavice, pletenine, bluze, jopice, sviterje, žemperje (lastni izdelki), kombineže, modrčke, srajce, oblekce, predpasnike, platno, odeje, koce, blago, perilo, konfekcijo, rute, šivalne potrebščine, galanterijo, milo, drobnino. Andrej Oset »Mara«, Koroška cesta 26 (poleg težnice, Vodnikov trg). 1098

40 hl izbornega vina ima na prodaj cerkev Sv. Marjete ob Pesnici. 1188

Moštna esenca, izvrsten izdelek, za izdelovanje jako dobre in zdrave domače pijače z izvrstnim okusom. Cena steklenici 20 din. Dnevna razpošiljatev. Ivan Pečar, trg. kemikalije etc., Maribor, Gosposka 11. 738

Za šolarje

ABOZA'-obleko!

Ker je trpežna, je zato tudi cenejša. Zaloga: I. PREAC, Maribor, Glavni trg 13. 1206

Kupujte pri naših inserentih!

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Sprejema vloge na knjižnice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vse te vloge pri tej hranilnici Dravska banovina z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno

Centrala: Maribor
v lastni palači na oglu
Gosposke in Slovenske ulice

*

Podružnica: Celje
nasproti pošte, prej
Južnoštajerska hranilnica

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA V LJUBLJANI

ZAVARUJE:

P O Ž A R

V L O M

STEKLO

K A S K O

JAMSTVO

NEZGODE

ZVONOVE

ŽIVLJENJE

KARITAS

RAZNO:

MOSTIN za napravljanje izvrstne domače pijače. Steklenica 20 din. Drogerija I. Thür, Maribor, Gosposka ulica 19. 525

Halo! Pomlad! Leto! OSTANKI mariborskih tekstilnih tovarov, dobro uporabni, pristo-barvni, brez napak! »Paket serija H« 15—18 m prima oxfordov, turing in frenšev za posebno močne moške srajce v izbrano lepih vzorcih. »Paket serija M« 14—17 m za ženske obleke, dečve in predpasnike, deleni, kreton, druk, crepi itd. v najlepši sestavi. Vsak paket poštnine prosto 155 din. Za enako ceno dobavimo gornja paketa tudi mešano, vsakega polovico. »Paket serija Z« 3—3.20 m dobrega sukna za moško obleko, damski kostum, damski ali moški plašč, in sicer: Z-1 130.—, Z-2 160.—, Z-3 200.—, Z-4 250.— in Z-5 300.— din. Vsak paket poštnine prosto, pri dveh ali več paketih primeren popust. Neodgovarjajoče zamenjam! Navedene cene veljajo samo tako dolgo, dokler traja zaloga. Pričakujem cenjena naročila in beležim s spoštovanjem **RAZPOŠILJALNICA KOSMOS**, Maribor, Razlagova ulica 24/II.

Albumi, spominske knjige

v veliki izbiri in po ugodnih cenah
v Tiskarni sv. Cirila — Maribor, Ptuj

Cunje, krojaške odpadke, star papir, ovčjo volno, dlako arovce, staro železje, kovine, baker, mešenino kupi in plača najboljšje: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. 11

Za šolarje

nahrbtnike od 10 din naprej, nogavice iz lastne pletarne od 3.50 din naprej, jopce za otroke iz lastne pletarne od 22 din naprej, spodnje hlače, majce kupite najugodnejše pri »LUNA«, Maribor, samo Glavni trg 24. 1182

Žal Vam bo,

če si ne naročite knjige

»**NOSTRADAMUSOVA PREROKOVANJA**«!

Čudovite so te napovedi o sedanji vojni, ki so se doslej do pičice izpolnile. Zelo zanimivo je napovedan nadaljnji pctek vojne, velika lakota v Evropi ter druge nesreče, ki nas bodo zadele. — Pišite na naslov: **J. Golec**, Maribor, poštni predal 32, ter priložite v pismu znamke za 12 din, pa boste knjigo takoj dobili. 1162

Še se dobi poceni blago!

za ženske obleke itd. pri **TRPINU, MARI-BOR, VETRINJSKA ULICA 15.** 1199

Denar naložite najbolje in najvarneje pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici

v Mariboru registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Gosposka ulica 23 Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri. Stanje hranilnih vlog din 53,000.000.-